

İÇİNDƏKİLƏR

✂ Universitet xəbərləri	3
✂ Hamlet İ saxanlı: "Ali təhsil ocaqları iş dünyasının ehtiyacını qarşılaya bilmirlər". (Əliyev Elvin)	14
✂ Akademik departamentlərin veb səhifələrinin reyting cədvəli	18
✂ Təhsil	20
✂ NDU xəbərləri	22
✂ Həmvətənlərimiz dünyada	24
✂ Ölkə xəbərləri	26
✂ Mədəniyyət	27
✂ Elm	30
✂ <i>Gözəl Ağayeva</i> . Heyf, ömür qısa, arzu genişdir...	32
✂ İKT	34
✂ Türk dünyası	36
✂ Dünya	38
✂ Sosial	40
✂ Analitika	41
✂ İslam dünyada	43
✂ Vətən	45
✂ <i>Luigi Pirandello</i> . Xanım Frola və kürəkəni cənab Ponsa	48
✂ Arif Mustafayev. Qarabağ qədim türk ellərinin vətənidir	53
✂ <i>Süleyman Karacabey</i> . Şeirlər	56
✂ Azərbaycan gözəli gələcək həyatından danışdı	58
✂ Turizm	60
✂ Təbabət	62
✂ Mozaika	65
✂ İdman	68

1995-ci ilin
yanvarından çıxır

Təsisçi:
Xəzər Universiteti

Baş redaktor:
Hamlet İ saxanlı

Baş redaktor müavini:
Əlirza Balayev

Redaksiya heyəti:
Camal Mustafayev
Cəmil Həsənlı
Nizami Cəfərov
Knyaz Aslan
Əfqan Abdullayev

Rəssam:
Mir Rafiq Əbdülrəhimov

Kompüter tərtibatçısı:
Nigar Aydamirova

Foto:
Media Mərkəzi

Ünvan:
Bakı, Məhsəti küç.11,
("Neftçilər" metrosunun yan))
Tel.: (+99412) 323 93 13
(+99412) 421 10 93 (209)
GSM: (+99450)321 31 69
Faks: (+99412) 493 93 79
E-mail: xazarxabar@khazar.org
Şəhadətnamə: 376
İndeks: 67178
Tiraj: 3000

UNİVERSİTET XƏBƏRLƏRİ

"İPƏK YOLU" JURNALINDA HAMLET İSAXANLININ MÜSAHİBƏSİ DƏRC OLUNMUŞDUR

"İpək yolu" jurnalının builki may nömrəsində Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsxanlının "Ali təhsil ocaqları iş dünyasının ehtiyacını qarşılaya bilmirlər" sərlövhəli müsahibəsi dərc olunmuşdur. Müsahibədə Azərbaycanda universitetlər ilə iş dünyası arasında əməkdaşlıq məsələlərindən bəhs edilir. (*Müsahibə jurnalın 14-cü səhifəsində dərc olunur.*)

TƏDQIQATÇI ƏLAQƏLƏRİ LAYİHƏSİNİN MÜZAKİRƏSİ

Mayın 20-də Xəzər Universitetində "British Council"un elan etdiyi Tədqiqatçı Əlaqələri Layihəsini müzakirə etmək məqsədilə görüş keçirildi. Xəzər Universiteti İnkişaf departamentinin direktoru Raziyə İsayevanın təşkil etdiyi bu görüşdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsxanlı və digər rəhbərlik nümayəndələri iştirak etdilər. Görüşdə Xəzər Universitetinin bu layihədə nəzərdə tutulmuş iştirakı ilə əlaqədar məsələlər müzakirə olundu.

Qeyd edək ki, Xəzər Universiteti artıq bir dəfə bu layihədə uğurla iştirak etmişdir.

İNŞAAT MATERIALLARININ SINAQ LABORATORİYASI UĞURLA KALİBRASIYADAN KEÇMİŞDİR

İyunun 6-da Xəzər Universiteti Mühəndislik və tətbiqi elmlər fakültəsinin nəzdində fəaliyyət göstərən İnşaat materiallarının sınaq laboratoriyası Azərbaycan Dövlət Standartlaşma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin təcrübə sınaq mərkəzinin laboratoriyalarında uğurla müqayisəli dövlət yoxlamasından (kalibrasiyadan) keçmişdir. Laboratoriya müdiri texnika elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Rasim Bayramlıdır.

ƏMƏKDAŞIMIZ İCTİMAİ TV-NİN "DİN VƏ CƏMIYYƏT" VERİLİŞİNDƏ

İyunun 6-da "Xəzər Xəbər" jurnalının baş redaktor müavini, əməkdar jurnalist Əlirza Balayev İctimai TV-nin "Din və cəmiyyət" verilişində iştirak etdi.

İslam dinində ixtlas mövzusunun müzakirə olunduğu verilişdə o, həyatda insanlar arasında ixtlasa riayət olunması və olunmaması ilə əlaqədar mülahizələrini bildirdi və mövzunu genişləndirərək dövlət-vətəndaş, insan-cəmiyyət münasibətlərində də ixtlasın zəruriliyindən bəhs etdi.

It has been publishing
since January 1995

Founder:
Khazar University

Editor-in-chief:
Hamlet İsxanlı

Associate-editor:
Alirza Balayev

Editorial member:
Jamal Mustafayev
Jamil Hasanli
Nizami Jafarov
Knyaz Aslan
Afqan Abdullayev

Design by:
Mir Rafiq Abdulrahimov

Computer graphics:
Nigar Aydemirova

Photo:
Media Centre

Address:
11 Mahsati str., Baku
(near the "Neftçilər" metro)
Tel.: (+99412) 323 93 13
(+99412) 421 10 93 (209)
GSM: (+99450)321 31 69
Fax: (+99412) 493 93 79
E-mail: xazarxabar@khazar.org
Certificate: 376
Index: 67178
Copies: 3000

UNİVERSİTET XƏBƏRLƏRİ

“MEDIA VƏ TƏHSİL DİALOQU: YENİ ÇAĞIRIŞLAR” MÖVZUSUNDA PRAKTİK KONFRANS

İyunun 9-da Bakı Dövlət Universitetində Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi “Media və təhsil dialoqu: yeni çağırışlar” mövzusunda praktik konfrans keçirdi. Konfransı giriş sözü ilə Təhsil nazirliyinin Mətbuat xidmətinin rəhbəri Cəsarət Vələhov açaraq, konfransın əhəmiyyətini və aktuallığını qeyd etdi.

Konfransda Azərbaycanda fəqliyyət göstərən 46 universitetin mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr xid-

mətinin rəhbərləri, o cümlədən Xəzər Universitetinin İctimai əlaqələr və media üzrə direktoru Ələvsət Əmirbəyli iştirak edirdilər. Ə.Əmirbəyli konfransın gedişi zamanı söz alaraq, media və təhsil, həmçinin digər məsələlərin müzakirəsində çıxış etdi.

Konfrans günün ikinci yarısında işini Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində davam etdirməklə başa çatdı.

HAMLET İSAXANLI "BAKİ DİALOQLARI" ÇƏRÇİVƏSİNDƏ KEÇİRİLƏN TƏDBİRDƏ ÇIXIŞ ETMİŞDİR

İyunun 11-də "ADA" Universitetində "Bakı Dialoqları" proqramı çərçivəsində keçirilən tədbirdə Pekin Universitetinin professoru Jisi Uang "Avrasiyada Çinin geostrategiyası" mövzusunda mühazirə oxumuşdur. Tədbirdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsxanlı da iştirak etmişdir. H.İsxanlı çıxış edərək, Jisi Uangın çıxışı və ümumiyyətlə Çin tarixi, mədəniyyəti, təhsili və texnologiyası, Avrosentrizmin nəticələri, Azərbaycan-Çin əlaqələri haqqında danışdı, müzakirə olunan məsələlərə münasibətini bildirdi.

AKADEMİK DÜRÜSTLÜK MƏSƏLƏLƏRİNƏ DAİR DƏYİRMİ MASA

İyunun 11-də Xəzər Universitetinin Mərkəz kampusunda Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin dəstəyi və Qafqaz Tədqiqat Resurs Mərkəzinin (QTRM) təşkilatçılığı ilə “Akademik dürüstlük: Azərbaycan universitetlərində elmi məqalələrin yazılması” adlı layihə çərçivəsində Azərbaycanda akademik dürüstlük məsələlərinə dair dəyirmi masa müzakirəsi keçirildi.

Tədbirdə Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direk-

torlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsxanlı da iştirak etdi.

H.İsxanlı ibtidai məktəbdən başlayaraq doktorantura və elmi-tədqiqat işlərinə qədər hər yerdə akademik dürüstlüyün həyati vacibliyi, plagiat və elmi məsuliyyətsizliyə qarşı kəskin mübarizənin zəruriliyi, qarşıdakı vəzifələr haqqında danışdı, Xəzər Universiteti və "Dünya" məktəbinin müsbət təcrübəsindən misallar gətirdi.

KİTABXANALAR ARASINDA ƏMƏKDAŞLIQ

İyunun 18-də Xəzər Universitetinin Kitabxana - İnformasiya Mərkəzində “ADA” Universiteti kitabxanasının əməkdaşı Elçin Məmmədovla görüş keçirilmişdir. Görüşdə kitabxanaların qarşısında duran aktual problemlər, kadrların ixtisasının təkmilləşdirilməsi və digər məsələlər müzakirə olunmuşdur.

Nəticədə, ali məktəb kitabxanalarının problemləri birgə həll etməsi üçün müvafiq bir qurum yaradılması ideyası dəstəklənmişdir.

MAGİSTR LƏR DİSSERTASIYA MÜDAFİƏ ETMİŞLƏR

İyunun 18-də Xəzər Universitetinin Humanitar və sosial elmlər fakültəsinin magistr tələbələri – Ksandra Marşal “Sent Vinsent və Qrenadanın mədəniyyətinə qlobalizasiyanın təsiri” və Sehon Marşal “Şərqi Karib dövlətləri təşkilatında regionalizmin rolu” mövzularında (hər iki işin elmi rəhbəri – professor Kənan Allahverdiyev) magistr dissertasiyası müdafiə etmişlər.

Magistrantların elmi işləri şura üzvləri tərəfindən yüksək qiymətləndirildi.

HAMLET İSAXANLI:
“ALİ TƏHSİL OCAQLARI İŞ DÜNYASININ EHTİYACINI QARŞILAYA BİLMİRLƏR”

Azərbaycanda universitet və iş dünyası arasında əməkdaşlığın düzgün qurulmaması əsas müzakirə mövzularındandır. Müsahibimiz, Xəzər Universitetinin təsisçisi və rektoru Hamlet İsxanlı ilə söhbətimiz də elə bu barədə oldu

- Hamlet müəllim, hazırda ali təhsilli işsiz vətəndaşlarımızın sayı çoxdur. Buna səbəb nədir?

-Bu qədər ali təhsilli işsiz olmasına baxmayaraq digər müəssisələr kimi biz də yaxşı işçi axtarıyıq. Bəs bu qədər ali təhsilli ola-ola niyə işçi tapa bilmirik? Hesab edirəm ki, bunun iki səbəbi var. Birinci səbəb budur ki, ölkədə fəaliyyət göstərən ali təhsil ocaqlarının böyük əksəriyyəti dövrün tələblərinə uyğun və keyfiyyətli təhsil verə bilmir. Hansı universitetin ki, dünya ilə səsleşən şəraiti, savadlı müəllimləri varsa və orada hər şey dürüstdürsə, o, ali təhsil ocağının məzunu işsiz qalmaz. Həmçinin ali təhsil ocaqları tələbələrini şəxsiyyət kimi formalaşmasına da önəm verməlidirlər. İkincisi isə, universitetlər həm Azərbaycanda, həm də dünyada iş dünyasının ehtiyaclarını öyrənib ona uyğun mütəxəssis hazırlamalıdırlar. Yəni iş dünyası və universitet əlaqələri çox ciddi qurulmalıdır. Təəssüf

hissi ilə qeyd edirəm ki, bizim universitetlərin əksəriyyəti bunun heç birinə əməl etmirlər.

-İş dünyası və universitet əlaqələri hansı əməkdaşlığı nəzərdə tutur?

-Məsəl üçün universitet inşaat mühəndisi hazırlayırsa, bu sahə üzrə dünyada baş verən yeniliklərdən xəbərdar olmalıdır. Bundan başqa, ali təhsil ocaqları inşaat şirkətlərinin hansı biliklərə sahib mühəndislərə ehtiyacı olduğunu bilməlidir. Kadr hazırlığını da ehtiyacları görə, yeni metodlarla aparmalıdırlar. Təbii ki, bunun üçün də, şirkət əməkdaşlarını universitetə dəvət etmək lazımdır və ya universitet rəhbərliyi müəllimlərinin, tələbələrini şirkət gəzintisini, oradakı məsul şəxslərlə görüşünü təşkil etməlidirlər.

-Bəs universitetlər iş dünyasının tələblərinə nə səviyyədə cavab verirlər?

-Ümumiyyətlə bu sahədə ölkədə vəziyyət ürəkəçən deyil. Universitetlərimiz iş dünyası ilə əməkdaşlıq edə bilmirlər. Əslində bu əməkdaşlıq həm universitetlər, həm də şirkətlər üçün faydalıdır. Belə ki, hazırda texnologiya sürətlə inkişaf edir. Bu inkişaf ilə tanış olmağa, ondan istifadə etməyə şirkətlər daha çox maraqlıdırlar. Ona görə də, texnologiyada baş verən yeniliklərdən universitetlərdən daha çox şirkətlər xəbər tutur və istifadə edirlər. Ona görə də, universitetlərlə iş dünyası arasında sıx münasibətlərin olması böyük önəm kəsb edir. Məsəl üçün, universitet neft mühəndisliyi sahəsinə mütəxəssis hazırlayırsa, görək bu sahə üzrə ölkədə fəaliyyət göstərən böyük şirkətlərlə görüşsün, tədris planını hazırlayarkən onlarla məsləhətləşsin və s. Çünki elə ola bilər ki, universitetin tədris etdiyi fənlərin bəziləri heç o şirkətlərə lazım deyil. Bəlkə onlar universitet rəhbərliyinə daha lazımlı fənlərin tədris olunmasını tövsiyə edəcəklər və s.

-Dünya təcrübəsində iş dünyası ilə əməkdaşlığı gücləndirmək üçün universitetlərdə texnoparklar fəaliyyət göstərir. Bizim universitetlərimizin bu istiqamətdə fəaliyyətlərini necə qiymətləndirirsiniz?

-Azərbaycanda çox az sayda universitet texnopark fəaliyyətinə başlayıblar. Düşünürəm ki, texnopark fəaliyyəti universitet və sənaye münasibətlərinin qurulmasında çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bilirsiniz universitetlə sənaye ayrı-ayrı qurumlardır. Texnopark bu iki qurumu bir-birilə əlaqələndirən dəhiz rolunu oynayır.

-Azərbaycanda universitet və sənaye münasibətlərinin inkişaf etdirilməsində hansı ölkələrin təcrübələrindən faydalanmaq lazımdır?

-Yaxın Şərq ölkələrində, misal üçün Yaponiya, Çin, Koreya, Sinqapur və Tayvanda universitet və iş dünyası arasında əlaqələr çox yüksək səviyyədə inkişaf edib. Onlar bu baxımdan Amerikadan da öndədirlər. Adlarını qeyd etdiyim ölkələrdə universitetlərdə araşdırma və inkişaf mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Hansı ki, bu mərkəzlər böyük maliyyə qaynağıdır. Onların milyonları var.

-Universitetlərlə əməkdaşlıq şirkətlərə nə qazandırır?

-Bilirsiniz istənilən sənaye müəssisəsində tədqiqat mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Əgər universitet onların bu və ya digər ehtiyaclarını qarşılıya bilsə, şirkət belə tədqiqat qruplarını saxlamağa əlavə pul xərcləməz. Buna görə də, iş dünyası belə tədqiqat qrupları saxlamaq əvəzinə ali təhsil ocaqları ilə əməkdaşlıq etməyə maraqlıdırlar. Yetər ki, ali təhsil ocaqlarının elə bir potensialı olsun.

-İxtisas seçimi iş tapmaqda nə kimi rol oynayır?

-Qeyri-adi dərəcədə böyük rol oynayır. Günün tələblərinə uyğun ixtisas seçmək çox əhəmiyyətlidir. Birincisi düzgün, qabiliyyətinə uyğun ixtisası seçməlisən. İkincisi isə düşünməlisən ki, seçdiyiniz ixtisası hansı universitetdə daha yaxşı öyrənə bilərsən. Bu da o deməkdir ki, düzgün ixtisas seçimi ilə yanaşı universitet seçimi də əhəmiyyətli məsələdir. Amerikada abituriyent hansı universitetdə təhsil almaq istəyirsə, valideynləri ilə həmin ali təhsil ocağını gəzirlər, bu müəssisənin imkanları ilə ətraflı tanış olurlar. Bizlərdə də belə ailələr var. Amma bunlar təəssüf ki, böyük azlıq təşkil edirlər. Abituriyentlərin valideynləri də bilməlidirlər ki, övladlarının gələcəyi üçün ən yaxşı sərmayə onları yaxşı yerdə oxutmaqdır.

-İş dünyasının daha çox hansı ixtisas sahiblərinə ehtiyacı var?

-Mühəndislərə böyük ehtiyac var. Bacarıqlı mühəndislər heç vaxt işsiz qalmayacaq və yaxşı maaş

alacaqlar. Müəllimliyə böyük tələbat var. Onda sual oluna bilər ki, madam ki, müəllimlərə ehtiyac var, onda nə üçün nüfuzları aşağıdır? Problem nədədir? Müşahidələr göstərir ki, ali məktəblərdə müəllimlik ixtisasında təhsil alan tələbələrin əksəriyyəti balları aşağı olan, necə deyərlər əli hər yerdən üzülən abituriyentlərdir. Müəllimlik ixtisası üzrə oxuyan və oxumaq istəyənlərə demək istəyirəm ki, bu gün elə məktəblər var ki, müəlliminə professorun maaşından üç dəfə çox məvacib verir. Məktəblər tanıyıram ki, yaxşı müəllimi əl-əl axtarırlar. İqtisadiyyat sahələri həmişə populyardır. Siyasi elmlərə də maraq azalmayıb. Psixoloqlara çox böyük ehtiyac var.

- Şirkətlər iş üçün müraciət edənlərin daha çox hansı bacarıqlarına önəm verirlər?

-Xarici dil bilmək işə düzəlməyə qeyri-adi dərəcədə kömək edir. Eyni zamanda şirkətlər ixtisasının peşəkarı olan, öz sahəsi üzrə dünyadakı yeniliklərdən xəbərdar olan və xarici dil bilən kadrlara daha çox üstünlük verirlər.

-Universitetlərimiz şirkətlərlə əməkdaşlığa can atırlarmı?

-Bir neçə universitet var ki, onlar iş dünyası ilə əlaqəli şəkildə fəaliyyət göstərirlər. Yerdə qalanları özlərinə belə bəraət qazandırmamağa çalışırlar ki, ölkədə fəaliyyət göstərən sənaye müəssisələri universitetlərlə əməkdaşlıq edəcək səviyyədə inkişaf etməyiblər. Hansı ki, bu çox səhv yanaşmadır. Azərbaycanda fəaliyyət göstərən kiçik və orta sənaye müəssisələrinin hamısı universitetlərlərlə əməkdaşlıq etməyə, onlardan faydalanmağa çalışırlar. Böyük şirkətlərin isə problemləri daha böyükdür. Ona görə də, bu tip müəssisələr bir çox məsələlərdə xarici mütəxəssislərin köməyindən istifadə edirlər. Azərbaycanda universitet və sənaye münasibətlərinin inkişaf etməməsində əsas maneə ali təhsil ocaqlarının iş dünyasının ehtiyacını qarşılıya bilməməsidir.

-Sizə görə yaxşı iş nə deməkdir?

-Yaxşı iş məsələsi sadə anlayış deyil. Fikirlərimi isə ümumiləşdirib deyə bilərəm ki, inkişaf perspektivi olan, kadr hazırlığına sərmayə qoyan şirkətdə işləyirsənsə və yüksək əmək haqqı alırsansa, işin yaxşı iş hesab olunur.

*Əliyev Elvin,
"İpək yolu", may 2014*

UNİVERSİTET XƏBƏRLƏRİ

"PRİNSTON QLOBAL SEMİNARLAR": REGIONDA İLK DƏFƏ XƏZƏR UNİVERSİTETİNDƏ

(Əvvəli səh. 3-də)

**PRINCETON
UNIVERSITY**

Sonra Xəzər Universitetinin Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaخانlı layihənin əhəmiyyəti və Xəzər Universitetinin beynəlxalq əlaqələri barədə, M. A. Reynolds isə "Princeton Qlobal Seminarlar" seriyasının yaranma tarixi, Azərbaycanda keçirilməsinin əhəmiyyəti barədə iştirakçılara məlumat

vermişlər. (Mətbuat konfransı haqqında KİV-lərdə verilmiş məlumatları bu linklərdə oxumaq olar:

<http://www.azertag.com/node/1239135> ; <http://sia.az/az/news/politics/414418>)

İyunun 11-dən etibarən proqramın bilavasitə həyata keçirilməsinə başlanmışdır. İştirakçılar "ADA" universitetində təşkil olunan "Bakı Dialoqları" çərçivəsində Pekin Universitetinin professoru Jisi Wang-ın "Avrasiyada Çinin geostrategiyası", İyunun 12-də isə Xəzər Universitetində universitetin Xarici əlaqələr üzrə prorektoru Fərda Əsədovun "Xəzərlər: orta əsr dünyasında Yəhudi Türk krallığı" mövzularında mühazirələrini dinləmişlər. Sonrakı günlərdə də mütəxəssislər iştirakçılar üçün müxtəlif mövzularda mühazirələr oxumuşlar.

Proqrama qatılanlar müxtəlif təsisatlarda söhbət və müzakirələrdə iştirak etmişlər. Umumilikdə onlar Azərbaycanın tarixi və mədəniyyəti, müasir Azərbaycanın siyasi quruluşu və beynəlxalq əlaqələri, Azərbaycan dövlətinin enerji siyasəti, Cənubi Qafqaz regionunun inkişaf layihələri və regionda təhlükəsizlik məsələləri barədə məlumat əldə etmişlər. Eyni zamanda, bu proqram Azərbaycan və Amerika gənclərinə bir-birilə ünsiyyət qurmaq, dünya siyasəti və gündəlik həyat məsələləri haqqında onları maraqlandıran suallar ətrafında fikir mübadiləsi aparmaq imkanını yaratmışdır.

Proqram iştirakçıları Azərbaycanın bölgələrinə də səfər etmiş, tarix və mədəniyyət abidələri ilə tanış olmuşlar. İştirakçıların ümumi rəyincə, proqram uğurla yerinə yetirilmişdir.

ƏMƏKDAŞIMIZ "MOBİLLİK QRANTI" MÜSABİQƏSİNİN QALİBİDİR

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkişafı Fondunun xaricdə elmi tədbirlərdə və qısamüddətli təcrübəkeçmədə iştirakı əhatə edən xüsusi layihələrin maliyyələşdirilməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə 2014-cü ildə keçirilmiş "Mobillik qrantı" müsabiqəsinin nəticələri elan olunmuşdur.

Qeyd olunmuşdur ki, müsabiqəyə 35 layihə daxil olmuş, bu layihələrin ekspertizası işi təşkil olunmuş, müsabiqə qaydaları və tələblərinə cavab verməyən 6 layihə texniki ekspertiza mərhələsindən keçməmiş, 29 layihə isə elmi ekspertiza mərhələsinə buraxılmışdır. Onların arasından 11 qalib layihə müəyyənləşdirilmiş

və Elmin İnkişafı Fondunun 2014-cü il 11 iyun tarixli Qərarı ilə təsdiq olunmuşdur.

Əməkdaşımız - Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentinin müdiri, fəlsəfə doktoru Muxtar Hacızadənin "Geniş Qara Dəniz bölgəsində təhlükəsizlik imperativləri və təhlükəsizlik cəmiyyəti üçün fərsətlər" adlı layihəsi də həmin 11 qalib layihədən biridir. M. Hacızadə bu il iyulun 30-dan avqustun 30-dək Böyük Britaniyanın Bath şəhərindəki Bath Universitetində elmi tədqiqat işi aparmaq üçün İngiltərəyə ezam olunacaq.

Əməkdaşımızı bu nailiyyəti münasibətilə təbrik edirik, ona yeni uğurlar arzulayırıq.

XƏZƏR UNİVERSİTETİ KAMERA ORKESTRİNİN ÇIXIŞI

İyunun 17- də Musiqi və incəsənət departamentinin müdiri Zülfiyyə Sadıqovanın rəhbərliyi ilə universitetin Kamera orkestri Bakıda Marriot otelində İngiltərə kraliçasının ad günü münasibətilə konsert proqramı ilə çıxış etdi. Britaniya səfirliyinin nümayəndələrinin və qonaqların iştirak etdiyi tədbir orkestrin ifasında "Allah Şahzadəni qorusun" adlı Britaniya milli himni ilə başladı və musiqi nömrələri ilə davam etdi.

British Council Azərbaycan ofisinin direktoru Elizabet Vayt orkestrin çıxışı ilə bağlı bu sözləri dedi: "Xəzər" in Kamera orkestrinin bizim tədbirdə çıxışı çox xoş idi. Mən "Allah Şahzadəni qorusun" himnini belə enerji ilə ifa edən orkestr görməmişdim. Biz orkestrin repertuarında olan mahıları dinləməkdən həzz aldığımızı. İştirakçıların bir çoxu onların ifası ilə bağlı xoş sözlər dedilər. Orkestrə uğurlar arzulayırıq."

UNİVERSİTET XƏBƏRLƏRİ

MÜƏLLİMİMİZ PACT İDARƏETMƏ GÖRÜŞÜNDƏ

İyunun 9-11-də Xəzər Universitetinin İngilis dili və ədəbiyyatı departamentinin müəllimi və doktorantura tələbəsi Yeganə Balamedova Tempus layihəsinin PACT idarəetmə iclasında iştirak edib. Batumidə Gürcüstan Universitetində keçirilən görüşdə veb dizayn, bukletlərin istehsalı və layihənin idarə olunması ilə bağlı məsələlər müzakirə olunmuş gələcək fəaliyyət haqqında əsas qərarlar qəbul edilmişdir.

PACT

BÂTISSEURS DE SOLIDARITÉS POUR L'HABITAT

HAMLET İSAXANLININ LÜKSEMBURQA SƏFƏRİ

İyunun 13-18-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı Lüksemburqa işgüzar səfər etmişdir. O, Lüksemburq Universitetinin "Limpertsberg" və "Walferdange" kampuslarında olmuş, rəhbərlik ilə görüşmüş və Xəzər Universiteti ilə Lüksemburq Universiteti, xüsusilə Ədəbiyyat, humanitar, incəsənət və təhsil fakültəsi arasında əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə etmişdir. Səfər zamanı H. İsaxanlı Lüksemburqda Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə də görüşmüşdür.

TRIER UNİVERSİTETİ İLƏ ƏMƏKDAŞLIQ

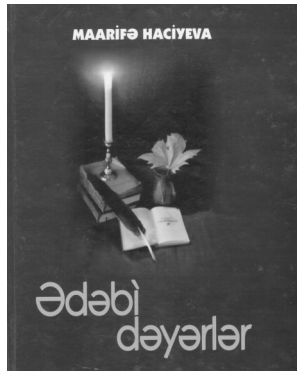
Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İsaxanlı iyunun 18-də Almaniyanın Trier Universitetində olmuş, rəhbərlik ilə görüşmüş və Trier Universitetinin Rəqəmsal humanitar elmlər mərkəzi ilə əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə etmişdir.

"BİZİM YOL"UN İCMAL MƏQALƏSİNDƏ XƏZƏR UNİVERSİTETİ HAQQINDA MƏLUMAT

"Bizim yol" xəbər agentliyi iyunun 24-də dünya universitetlərinin reytingi ilə bağlı icmal məqalə dərc edib. Məqalədə QS təşkilatının reytinginə əsasən Xəzər Universitetinin Azərbaycan universitetləri sırasında 1-ci yer aldığı haqqında da məlumat verilir. Məqaləni bu linkdə oxuya bilərsiniz: <http://bizimyol.info/?xeber=25645>.

GÜNDƏLİK QƏZET
Bizim Yol

"ƏDƏBİ DƏYƏRLƏR" KİTABINDA HAMLET İSAXANLI HAQQINDA MƏQALƏ

Filologiya elmləri doktoru, professor Maarifə Hacıyevanın "İrfan" nəşriyyatında çapdan çıxmış "Ədəbi dəyərlər" adlı məqalələr toplusunda Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri, şair Hamlet İsaxanlının poetik yaradıcılığına həsr olunmuş "Riyaziyyatçı alimin şeir dünyası" adlı məqalə də verilmişdir.

UNİVERSİTET XƏBƏRLƏRİ

AKADEMİK DEPARTAMENTLƏRİN VEB SƏHİFƏLƏRİNİN REYTING CƏDVƏLİ

Xəbər verdiyimiz kimi ("Xəzər Xəbər", iyun 2014) universitetin Keyfiyyətin təminatı mərkəzi tərəfindən akademik departamentlərinin veb sahifələrinin reyting cədvəli müəyyənləşdirilmişdir. Reyting haqqında geniş məlumatı təqdim edirik.

Xəzər Universiteti akademik departamentlərinin veb sahifələrinin həm məzmun, həm də dizayn baxımından monitorinqi 2014-cü ilin fevral ayından başlayaraq, müntəzəm həyata keçirilir.

Monitorinq əsasında departamentlərin veb sahifələrinin reyting cədvəli müəyyən edilmişdir. Reytingin hazırlanmasında əsas məqsəd veb sahifələrin daha dolğun, məlumat cəhətdən əhəmiyyətli və zəngin olmasını stimullaşdırmaqdan ibarətdir.

Metodologiyanın əsasını veb sahifələrdəki məlumatların keyfiyyətini və kəmiyyətini müəyyən etməyə imkan verən 34 göstərici təşkil edir. Qiymətləndirmə meyarlarının əhəmiyyətli dərəcəsindən asılı olaraq, müvafiq bal müəyyən edilmişdir. Mümkün olan maksimal bal 100-dür.

Reyting çərçivəsində veb sahifələrin məzmununun və dizaynının qiymətləndirilməsi zamanı məlumatın aktuallığına, dəqiqliyinə, dolğunluğuna və relevantlığına diqqət yetirilib.

Monitorinq nəticəsində Xəzər Universiteti üzrə 21 akademik departamentin veb sahifəsinin reytingi müəyyən edilmişdir.

Beləliklə, reyting cədvəli üzrə minimum nəticəni 28 bal toplamaqla İngilis dili və ədəbiyyatı departamenti, maksimum nəticəni isə 73 bal toplamaqla Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamenti qazanmışdır.

AKADEMİK DEPARTAMENTLƏRİN VEB SƏHİFƏLƏRİNİN REYTING CƏDVƏLİ

Nö	Departamentin adı	Yer
1.	Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər	1
2.	Kompüter elmləri	2
3.	Tarix və arxeologiya	3
4.	Neft mühəndisliyi	3
5.	Psixologiya	4
6.	Azərbaycan dili və ədəbiyyatı	4
7.	Fəlsəfə və sosiologiya	5
8.	Jurnalistika	6
9.	Hüquq	6
10.	Coğrafiya və ətraf mühit	7

11	Elektronika, telekommunikasiya və radiotexnika mühəndisliyi	8
12	Musiqi və incəsənət	9
13	Riyaziyyat	10
14	Bioloji elmlər	11
15	Təhsil	12
16	İqtisadiyyat və menecment	13
17	Şərq dilləri və dinşünaslıq	14
18	Müasir dillər və müqayisəli ədəbiyyat	15
19	Kimya	15
20	İnşaat mühəndisliyi	16
21	İngilis dili və ədəbiyyatı	17

1. Veb sahifələrin meyarlar üzrə uyğunluğu Xəbərlər və elanlar

Demək olar ki, bütün veb sahifələrdə xəbərlər yerləşdirilmişdir. Eyni zamanda, yalnız 6 departamətdə (28%) – Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər, Azərbaycan dili və ədəbiyyatı, Coğrafiya və ətraf mühit, Hüquq, Şərq dilləri və dinşünaslıq, İngilis dili və ədəbiyyatı departamentlərində xəbərlər mütəmadi yenilənir və 4 (19%) departamətdə – Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər, Neft mühəndisliyi, Psixologiya və Hüquq departamentlərində gələcək tədbirlər (fəaliyyət) haqqında məlumatlar verilir. Qeyd etmək lazımdır ki, departamentlər məlumatların hər iki dildə - Azərbaycan və ingilis dillərində verilməsinə kifayət qədər diqqət yetirmirlər. Bununla bağlı departamentlər xəbərlərin hər iki dildə verilməsini, xəbərlərə aid şəkil və videoların da əlavə olunmasını təmin etməlidirlər.

2. Departament haqqında məlumatın mövcudluğu

Hər bir departament haqqında ümumi məlumat mövcuddur və bəzi hallarda departamentlərin tarixi haqqında 2-3 cümlədən ibarət qısa məlumat yerləşdirilmişdir. Departamentlərin missiyası haqqında məlumatı yalnız Təhsil departamenti təqdim etmişdir.

3. Tədris prosesi

Tədris prosesi haqqında məlumata bütün ixtisaslar üzrə tədris planı, ixtisas üzrə ümumi məlumat, cari semestr üzrə işçi fənn proqramları (sillabus) və fənnin təsviri

daxildir. 16 buraxılış departamentinin tədris planları və işçi fənn proqramları yerləşdirilmişdir (İngilis dili və ədəbiyyatı departamenti istisna olmaqla). İxtisas üzrə ümumi məlumat bəzi departamentlərdə göstərilməmişdir. Əsasən, belə məlumatların tam olmaması son illərdə açılan yeni ixtisaslara aiddir. Mövcud olan məlumatların isə yenilənməsinə ehtiyac vardır.

Cari semestrə 11 (50%) departamentdə bütün ixtisaslar üzrə işçi fənn proqramları departamentlərin veb sahifələrində yerləşdirilmişdir. Fənlərin siyahısı bütün veb sahifələrində göstərilmişdir. Amma fənn kodları, prerekvizitlər və məlumatların hər iki dildə verilməsi təmin olunmamışdır.

4. Departamentin cari fəaliyyəti ilə bağlı məlumatlar

Departamentlərin veb sahifələrində fəaliyyət planı, departamentin iclasları, cari və ya keçmiş layihələr haqqında məlumatlar göstərilməmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentində Müəllim-Tələbə Məşvərət Komitəsi haqqında komitə üzvlərinin siyahısı daxil olmaqla, məlumat da mövcuddur.

5. Tələbələr üçün məlumat

Tələbələr üçün mübadilə proqramları, yay semestri, yay məktəbi, təcrübə haqqında, dərş cədvəli, təqaüd imkanları, kitabxana, tələbələr üçün müxtəlif tədbirlər və s. kimi məlumatlar yerləşdirilməmişdir. Buna misal olaraq İnşaat mühəndisliyi departamenti öz sahifələrində universitetin Kitabxana İnformasiya Mərkəzi haqqında məlumatı təqdim etmiş və Dspace arxivinin veb linkini göstərmişdir.

6. Professor-müəllim həyati

Professor-müəllim həyatının CV-ləri bütün veb sahifələrdə mövcuddur. Buna baxmayaraq, bəzi müəllimlərin CV-lərində Xəzər Universiteti iş yeri kimi göstərilməmiş, məlumat hər iki dildə təmin olunmamış və CV-lər üçün vahid forma müəyyən olunmamışdır. Əlavə olaraq, müəllimlərin tədris etdiyi fənlər, tədqiqat maraqları və əlaqə məlumatlarını əks etdirən şəxsi sahifələr fəaliyyət göstərmir. İnşaat mühəndisliyi departamentində bu cür məlumatlar mövcuddur, lakin həmin məlumatların da təkmilləşməsinə ehtiyac vardır.

7. Tədqiqat

Bütün departamentlərin veb sahifələrində professor-müəllim həyatının nəşrləri haqqında məlumatlar mövcuddur, lakin yenilənməsinə ehtiyac duyulur. 2013-cü il üçün 9 departament məlumat vermişdir (43%). Müsbət hal kimi qeyd etmək lazımdır ki, Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər, Tarix və arxeologiya, Psixologiya və Fəlsəfə departamentləri məqalələrin tam mətninin oxunması üçün veb linklər göstərmişlər.

8. Məzunlar haqqında məlumatın mövcudluğu

Məzunlar haqqında məlumat heç bir departamentdə

göstərilməmişdir.

9. Əlaqə məlumatı (e-poçt, telefon nömrəsi)

3 departamentin - Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər, Kompüter elmləri və Neft mühəndisliyi departamentlərinin veb sahifələrində əlaqə məlumatları qeyd olunmuşdur.

10. Məlumatın aktuallığı

Akademik departamentlərin veb sahifələrinin ümumi vəziyyəti əvvəlki aylarla müqayisədə müsbət istiqamətdə inkişaf etmişdir. Bir sıra departamentlərdə informasiyaların kəmiyyətinə və keyfiyyətinə xüsusi diqqət yetirilməyə başlanmışdır. Lakin ümumi nöqsan kimi bütün veb sahifələrdə məlumatların tez köhnəlməsini göstərmək olar. Qeyd edək ki, İnternet sahifələrində məlumatların müntəzəm yenilənməsi, hətta gündəlik yenilənməsi nəzərdə tutulmuşdur. Təbii ki, bütün məlumatların gündəlik yenilənməsinə ehtiyac yoxdur. Məsələn departamentin tarixi haqqında məlumat ildə bir dəfə, və ya daha gec yeniləşdirilə bilər. İllik yenilənməsinə ehtiyac olan əsasən məqalələrin siyahısı, tədris planı və s. kimi məlumatlardır. İşçi fənn proqramları, dərş cədvəlləri və məsləhət saatları hər semestrin əvvəlində mütləq yenilənməlidir.

Təvsiyələr

Akademik departamentlərin veb sahifələrindən istifadə olunmasında maraqları olan tərəflərin müəyyən edilməsi, yerləşdirilən məlumatların həmin qrup üçün əhəmiyyətli, faydalı olmasının müntəzəm təhlil edilməsi;

Akademik departamentlərin yeni hazırlanan veb sahifələrinin şablonunda departamentlərin fəaliyyətinin tam əhatəli əks olunmasının təmin edilməsi;

Departament haqqında ümumi məlumatın bir sahifədə yerləşdirilməsi (yaradılması tarixi də daxil olmaqla);

Bütün departamentlərin veb sahifələrində məlumatların iki dildə yerləşdirilməsinin təmin olunması;

Hər bir departamentin professor-müəllim həyatının CV-lərinin ingilis dilində vahid formada təqdim olunması;

Müəllimlərin şəxsi veb sahifəsinin hazırlanması (əlaqə məlumatı, məqalənin tam mətninin linki, iştirak etdiyi konfranslar, keçirdiyi dərşlər və s. göstərilməklə);

Tələbələr üçün məlumatın yerləşdirilməsi (mübadilə proqramları, yay semestri, yay məktəbi, təcrübə haqqında, dərş cədvəli, təqaüd imkanları, kitabxana, tələbələr üçün müxtəlif tədbirlər və s.);

Məzunlar haqqında məlumatın yerləşdirilməsi (tədbirlər, qazandıqları uğurlar və s.)

Departament müdirləri ilə əlaqə saxlamaq üçün əlaqə məlumatının olması (e-poçt, telefon nömrəsi və s.);

Departamentin fotoqalereyasının yaradılması.

MİKAYIL CABBAROV: “ƏN BÖYÜK NAILİYYƏT TƏHSİL MÜHİTİNİN SAĞLAMLAŞDIRILMASIDIR”

“Respublikada ilk dəfə olaraq Bakı şəhərindəki orta məktəblərdə çalışan orta məktəb müəllimlərinin sınaq qiymətləndirilməsi həyata keçirildi”

Mikayıl Cabbarov iyunun 12-də jurnalistlərə açıqlamasında qeyd edib ki, təhsil sistemində diaqnostik qiymətləndirmə geniş istifadə olunan alət olsa da, Azərbaycanda müəllimlərin tətbiq etdiyi bilik səviyyəsi, metodik və kommunikativ yanaşma ilə bağlı bilikləri barədə sistemli məlumat yoxdur. Belə bir diaqnostik qiymətləndirmə də heç bir zaman keçirilməyib.

M.Cabbarov qeyd edib ki, sınaq qiymətləndirmə Bakıda fəaliyyət göstərən məktəblərdə 30 minə yaxın müəllimi əhatə edir. Növbəti mərhələdə bu proses bütün ölkə ərazisində də tətbiq ediləcək. Nazir onu da əlavə edib ki, bu tədris ilində ən böyük nailiyyət təhsil mühitinin dəyişdirilməsi, sağlamlaşdırılması istiqamətində atılan addımlar olub. O xüsusi vurğulayıb ki, təhsil sistemində əsas

meyar bilik səviyyəsi olmalıdır və belə də olacaq.

MÜƏLLİM HAZIRLIĞINDA YENİLİKLƏR OLACAQ

“Müəllim hazırlığı ilə məşğul olan ali məktəblərin tədris etdiyi məzmunun optimallaşdırılması və bilik səviyyəsinin artırılması nəzərdə tutulur”

Bunu təhsil naziri Mikayıl Cabbarov bildirib. O qeyd edib ki, son tədris ilində müəllimlərin hazırlığı istiqamətində böyük dəyişikliklər həyata keçirilib. Kolleclərdə müəllim hazırlığı üzrə plan yerlərinin sayı kəskin şəkildə azaldılıb. Nazirin sözlərinə görə, bununla əsas məqsəd müəllim hazırlığında diqqəti say-a deyil, onların hazırlıq səviyyəsinə, biliklərinin artırılmasına önəm verməkdir: “Müəllimlərin hazırlığı bir neçə ixtisaslaşmış pedaqoji profilli ixtisas məktəblərində saxlanılıb. Bu, birinci addımdır. Bu qə-

rarın qəbul edilməsi ilə dayanmaq fikrində deyilik. Növbəti addım müəllim hazırlığı ilə məşğul olan ali məktəblərin tədris etdiyi məzmunun optimallaşdırılması və bilik səviyyəsinin artırılmasıdır”.

M.Cabbarov onu da deyib ki, müəllimlərin işə qəbulu, iş yerlərinin dəyişdirilməsi, dərslərin optimallaşdırılması istiqamətində də son bir ildə islahatlar həyata keçirilib. Bu sahədə elektronlaşdırmanın tətbiqi şəffaflıq üçün imkanları genişləndirib.

HƏR BİR YENİLİK DAİM TƏKMİLLƏŞMƏ VƏ CİLALANMA TƏLƏB EDİR

Kurikulumların tətbiqi müasir dövrdə təhsil sistemimiz üçün çox aktual olan bir məsələdir

AzərTAc xəbər verir ki, bu fikri Təhsil Nazirliyinin məktəbəqədər və ümumi təhsil şöbəsinin müdiri Aydın Əhmədov iyunun 20-də jurnalistlərə müsahibəsində söyləmişdir. O qeyd etmişdir ki, artıq altıncı ildir kurikulum, müasir məzmun məktəblərimizdə tətbiq olunur. Bununla belə, hər bir yenilik daim təkmilləşmə və cilalanma tələb edir. Ona görə bu sahədə müəllimlər və valideynlər arasında daim maarifləndirmə işlərinin aparılması çox vacibdir.

Yeni məzmunun tətbiqi ilə bağlı hələ də müəyyən

çətinliklərin, problemlərin olduğunu bildirən nazirliyin təmsilçisi demişdir: “Bu müşavirələr məhz belə problemlərin aradan qaldırılmasına həsr olunur. Belə tədbirlərdə məktəb rəhbərlərinin, müəllimlərin fikirləri, təklifləri öyrənilir. Təbii ki, gələcəkdə bütün bunlar nəzərə alınacaqdır. Güman edirəm ki, fənn kurikulumlarının tətbiqi ilə bağlı bugünkü təqdimatımız müəllimlərin bu sahədə məlumatlandırılmasına, məlumat dairəsinin genişləndirilməsinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərəcəkdir”.

UNİVERSİTET XƏBƏRLƏRİ

HAMLET İSAXANLININ "TƏZADLAR" ŞEİRİ İTALYAN DİLİNDƏ

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri, şair Hamlet İ saxanlının "Təzadlar" şeiri "Mahmaq.org" internet dərgisində italyan dilində dərc olunmuşdur. Şeiri italyan dilinə Piruz İbrahimi və Mehdi Zərif tərcümə etmişlər. Dərgidə H. İ saxanlının portreti, bioqrafiyası və yaradıcılığı haqqında qısa məlumat da verilmişdir.

YENİ ONLAYN MƏLUMAT BAZASI

Xəzər Universitetinin Kitabxana-İnformasiya Mərkəzi yeni onlayn məlumat bazasını təqdim edir. Bunun üçün kitabxana sahifəsini: <http://library.khazar.org/s53/Databases/en> açaraq, **SAGE Research Methods** loqosuna keçid etmək lazımdır. Bu bazada üstünlük daha çox metodologiyaya verilib və burada tədrisdə istifadə məqsədi ilə "case studies" tapmaq mümkündür.

MÜƏLLİM-TƏLƏBƏ MƏŞVƏRƏT KOMİTƏSİNİN YEKUN İCLASI

İyunun 24-də Xəzər Universitetinin Siyasi elm və beynəlxalq münasibətlər departamentinin Müəllim - Tələbə Məşvərət Komitəsi 2013-2014-cü tədris ilində son iclasını keçirdi. İclasa departament müdiri, fəlsəfə doktoru Muxtar Hacızadə sədrlik edirdi. Komitənin əvvəlki iclasının hesabatları təsdiq edildikdən sonra Komitənin üzvü olan tələ-

bələr tərəfindən əvvəlki iclasda qaldırılan məsələlərlə bağlı əldə edilmiş irəliləyişlər müzakirə olundu.

M. Hacızadə il ərzində Komitənin işində iştirak etdiklərinə görə tələbələrə təşəkkür etdi. Komitənin yeni üzvləri 2014-2015-ci tədris ilində universitetin tələbə qrupu tərəfindən seçiləcək.

HAMLET İSAXANLI TƏHSİL NAZİRLİYİ VƏ MALİYYƏ NAZİRLİYİNİN BİRGƏ TOPLANTISINDA

İyunun 27-də Bakıda Hyatt Regency otelində Təhsil naziri Mikayıl Cabbarov və Maliyyə naziri Samir Şərifovun birgə sədrliyi ilə toplantı keçirildi. Toplantı ali məktəblərin maliyyələşdirilməsi məsələsinə həsr olunmuşdu.

Toplantıda Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İ saxanlı "Ali məktəblərin maliyyələşmə səviyyəsi, yeni maliyyə mənbələrinin axtarışı və ma-

liyyə səmərəliliyinin artırılması" mövzusunda çıxış etdi. O, dünya təcrübəsindən misallar gətirdi, müxtəlif maliyyələşdirmə qaynaqları haqqında məlumat verdi, Xəzər Universitetinin maliyyələşdirmə (funding, financial resources) sistemi, bu işdə beynəlxalq əməkdaşlığın rolu, qarşıda duran problemlər, hökumətin və ali məktəblərin məsuliyyəti kimi məsələlər ətrafında danışdı.

ABŞ-İN MİLLİ BAYRAMI MÜNASİBƏTİLƏ MƏRASİMDƏ

Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İ saxanlı və universitetin İctimai əlaqələr və media üzrə direktoru Ələvsət Əmirbəyli iyulun 3-də ABŞ səfirliyində ölkənin milli bayramı münasibətilə keçirilən mərasimdə iştirak etmişlər.

Mərasimin musiqi proqramı Xəzər Universitetinin Musiqi və incəsənət departamentinin müdiri, pianoçu Zülfüyyə Sadıqovanın rəhbərliyi ilə universitetin kamera orkestri və müəllimi, əməkdar artist Fidan Hacıyeva tərəfindən icra olunmuşdur.

ELMI - İNZİBATI ŞURANIN İCLASI

İyulun 4-də Xəzər Universitetinin təsisçisi, Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri professor Hamlet İ saxanlının sədrliyi ilə Elmi-İnzibati Şuranın növbəti iclası keçirilmişdir. İclabda məzunluq haqqında məsələ müzakirə olunaraq, fakültə dekanlarının məlumatı dinlənmiş və müvafiq qərar qəbul edilmişdir.

İclabda H. İ saxanlı cari tədris ilinin yekunlarına dair və yeni tədris ilinə hazırlıq barədə ümumi məlumat vermiş və cari məsələlər müzakirə olunmuşdur.

POLŞA UNIVERSİTETLƏRİ İLƏ ƏLAQƏLƏR GENİŞLƏNİR

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin birinci müavini Azər Zeynalovun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti iyunun ikinci ongünlüyündə Polşa Respublikasının Krakov şəhərində səfərdə olub, muxtar respublikanın 90 illik yubileyi münasibətilə keçirilən "Naxçıvan günləri"ndə iştirak edib.

Nümayəndə heyətinin tərkibində NDU universitetinin rektoru professor Saleh Məhərrəmov və Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor, riyaziyyat üzrə fəlsəfə doktoru Anar Kazımovla təmsil olunmuşdur. Səfər çərçivəsində heyət Krakov şəhərindəki bir sıra ali təhsil müəssisələrində olub, əməkdaşlıq sahəsində fikir mübadiləsi aparılıb. Polşa Elmlər Akademiyasının Krakov Bölməsində keçirilən görüşdən, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsi ilə Polşa Elmlər Akademiyasının Krakov Bölməsi arasında "2014-2016-cı illər üzrə elm sahəsində əməkdaşlıq haqqında" protokol imzalandıqdan sonra nümayəndə heyəti Avropanın ən qədim tarixə malik universitetlərindən biri olan Yaqellan Universitetində olub.

650 illik tarixi olan Yaqellan Universitetinin rektoru, professor Voyçex Novak universitetin fəaliyyət istiqamətləri, elm, təhsil və beynəlxalq əlaqələr sahəsində görülən işlər barədə məlumat verib. Professor Saleh Məhərrəmov NDU-nun strukturu, çoxşaxəli beynəlxalq əlaqələri, elm, təhsil sahəsində qazanılan nailiyyətlər haqqında danışıb. Görüşdə universitetlər arasında əməkdaşlıq protokolu imzalanması barədə razılaşma əldə olunub.

Elm və Texnologiya Universitetinin rəhbərliyi ilə keçirilən görüşdə universitetin prorektoru Zbiqney Konkol əməkdaşlığın hər iki universitet üçün faydalı olacağına əminliyini bildirib. Universitetlər arasında müəllim, tələbə mübadiləsi, müştərək videokonfransların, elmi-tədqiqat işlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı niyyət protokolu imzalanıb.

Krakov İqtisadiyyat Universitetində keçirilən görüş də səmərəli olub. Universitetin rektoru, professor Andjey Xoxulla aparılan danışıqlar zamanı elm, təhsil, tədris sahəsində yeniliklərin tətbiqi, elmi-nəzəri bilik və təcrübələrin və tələbə mübadiləsi məsələləri müzakirə olunub, niyyət protokolu imzalanıb.

Nümayəndə heyəti digər rəsmi görüşlərdə, Krakov şəhərinin Opera Teatrında Naxçıvan Muxtar Respublikasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş konsertdə iştirak edib.

Polşa səfəri zamanı qloballaşma və inteqrasiya yolunu tutan Naxçıvan Dövlət Universitetinin çoxşaxəli beynəlxalq əməkdaşlıq tarixçəsinə daha bir uğurlu səhifə yazılıb.

QAFQAZ UNIVERSİTETLƏR BİRLİYİNİN NÖVBƏTİ KONQRESİ

İyunun əvvəlində Türkiyə Cümhuriyyətinin paytaxtı Ankara şəhərində Qafqaz Universitetlər Birliyinin "Qafqazın gələcəyində enerjinin rolu: region ölkələrinin həmrəyliyi" mövzusunda IV konqresi keçirilmişdir. Qafqaz Universitetlər Birliyinin sədri, Ərdahan Universitetinin rektoru, professor Ramazan Qorxmazın sədrliyi ilə keçirilmiş konqresdə Türkiyə və Azərbaycanın dövlət və hökumət nümayəndələri ilə yanaşı Türkiyə universitetlərinin, İran İslam Respublikasının Təbriz Universitetinin, Gürcüstanın Axalsx Universitetinin və NDU-nun rektorları da iştirak etmişlər.

NDU-nun rektoru, professor Saleh Məhərrəmov konqresdə çıxış edərək, iki qardaş ölkə arasında sarsılmaz dostluq əlaqələrinin inkişafında elm, təhsil sahəsində əməkdaşlığın əhəmiyyətindən, NDU-nun Türkiyənin əksər universitetləri ilə çoxillik səmərəli tərəfdaşlığından danışıb. Qeyd edilmişdir ki, Naxçıvan Dövlət Universiteti 2013-cü ilin may ayından etibarən Türkiyə Respublikasındakı universitetlərlə digər ölkələrdəki universitetlər arasında tələbə və müəllim mübadiləsini nəzərdə tutan Mövlanə Mübadilə Proqramında da uğurla təmsil olunur.

67 universitet rektorunun iştirak etdiyi konqresdə bölgənin və region universitetlərinin ictimai elmlər, tibb elmləri və digər sahələrdə əməkdaşlıq imkanları müzakirə olunmuşdur.

Konqresdə 13 universitet Qafqaz Universitetlər Birliyinin tərkibinə daxil edilmişdir. Naxçıvan Dövlət Universiteti ilə Türkiyə Cümhuriyyətinin Kastomonu Universiteti, Cümhuriyyət Universiteti, Yaxın Doğu Universiteti, Çankaya Universiteti, Ərzurum Texniki Universiteti və digər universitetləri arasında Mövlanə Mübadilə Proqramı ilə bağlı protokol imzalanmışdır.

S. Məhərrəmov Qafqaz Universitetlər Birliyinin "Ədəbiyyat 2014" mükafatlandırma mərasimində də iştirak etmişdir.

Qafqaz Universitetlər Birliyinin növbəti konqresinin İran İslam Respublikasının Təbriz Universitetində keçirilməsi nəzərdə tutulur.

AUDİTORİYADAN MÜSTƏQİL HƏYATA

İyunun 11-də NDU-da ənənəvi məzun günü keçirildi. Universitetinin rektoru, professor Saleh Məhərrəmov Azərbaycanda elmin, təhsilin inkişaf strategiyasından danışaraq muxtar respublikada gənclərin ali təhsil alması, yerli kadr potensialının gücləndirilməsi istiqamətində görülən işlərdən bəhs etdi.

Məzun günü İncəsənət fakültəsinin, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar mədəniyyət işçisi Gülxarə Əhmədovanın rəhbərlik etdiyi Tələbə Teatr Studiyasının hazırladığı rəngarəng konsert proqramı ilə davam etdi. İncəsənət fakültəsinin xalq çalğı alətləri ansamblının müşayiəti ilə Zeynəb Yusifova,

Bəhrüz Quliyev, Nigar İbrahimova və digərlərinin ifasında mahnılar səsləndi. Vokal qrupunun məzun tələbələrlə birgə ifa etdikləri "Tələbəlik illəri" mahnısı, gürcü tələbələrdən ibarət rəqs qrupunun təqdim etdiyi rəqslər tədbir iştirakçılarında xoş əhval-ruhiyyə yaratdı. Yekunda son zəngin sədaları altında məzun simvolu olan dördküncü akademik keplərin atılması mərasimi keçirildi, xatirə şəkilləri çəkdirildi.

*Mehrriban SULTAN,
NDU-nun Mətbuat Şöbəsinin müdiri*

PAŞA İLİSUYSKIY: “MƏNİM ÜÇÜN AZƏRBAYCANIN MARAQLARI DA ƏSAS ŞƏRT OLACAQ”

“Mənim Ukraynanın xarici siyasətində vəzifəyə gətirilməyim bu ölkənin Azərbaycan diplomatiyasına verdiyi qiymətdir. Çünki mən Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin yetirməsiyəm”

Bu sözləri APA-ya açıqlamasında iyunun əvvəllərində Ukrayna Xarici İşlər Nazirliyinin Radasına (XİN-in Radası Ukrayna xarici siyasətinin müəyyən olunmasında məşvərətçi orqandır, eyni zamanda səfirlərin təyinatı zamanı təqdimat funksiyasını yerinə yetirir – red.) təyinat alan Azərbaycanın Dubaydakı keçmiş vitse-konsulu, Ukrayna Qafqaz Xalqları Konqresinin sədri Paşa İlisuyskiy (Məmmədov) deyib.

Ondan başqa daha iki azərbaycanlının da Ukrayna-da mühüm post tutmasını xatırladan P. Məmmədov qeyd edib ki, Ukraynada milli azadlıq hərəkatı qalib gəldikdən sonra, ölkədə yeni siyasi sistemin formalaşdırılması başlayıb ki, burada azərbaycanlıların yer alması ciddi proseslərin əsasını qoyub: “Azərbaycanlıların Ukraynada ölkənin milli maraqları çərçivəsindən çıxış etməsi soydaşlarımızın bu ölkədə mövqeyini daha da möhkəmləndirdi. Eyni zamanda, Ukrayna ilə Rusiya arasında baş verən siyasi anlaşılmazlıqda Azərbaycan dövlətinin yürütdüyü incə siyasət, beynəlxalq proseslərdə Ukraynanın maraqlarını müdafiə etməsi də

uğurların gerçəkləşməsinə təkan verdi. Burada Azərbaycan və azərbaycanlılara qarşı diqqət birə on artıb. Bu səbəblə buradakı azərbaycanlılar Azərbaycan dövlətinə, şəxsən prezident İlham Əliyevə öz təşəkkürünü bildirir”.

P. Məmmədovun sözlərinə görə, Ali Radaya gözlənilən növbədənənar seçkilərdə azərbaycanlıların seçilmə şansı xeyli artıb: “Buradakı azərbaycanlılar artıq öz namizədlərini müəyyənləşdiriblər. Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri, Ukrayna Millətlər Assambleyasının prezidenti Rövşən Tağıyev, digər xalqlar arasındakı nüfuzunu da nəzərə alsaq, Ali Radaya ən şanslı namizəddir. Amma gözlənilən odur ki, Ukrayna parlamentində bir azərbaycanlı yox, daha çox nümayəndə təmsil olunsun”.

P. Məmmədov bildirib ki, onun vəzifəsi Ukraynanın xarici ölkələrdə təyinat alan səfir və diplomatik nümayəndələri ilə bağlıdır: “Ukrayna azərbaycanlıları bəlkə də bu ölkədə yeganə etnik qrupdur ki, bu ölkənin siyasi kursunu yaxından bilirlər. Çünki bir çox tanınmış azərbaycanlı diplomatların çoxu Ukraynada təhsil alıb. Bunlar arasında bizim xarici işlər naziri cənab Elmar Məmmədyanov və daha bir neçə şəxsi misal göstərmək olar”.

Azərbaycanlı diplomat onu da əlavə edib ki, Ukrayna xarici siyasətində tutduğu post Azərbaycanın maraqları üçün də müsbət nəticə verəcək: “Çünki mən istər Azərbaycan XİN-də, istər Azərbaycanın Dubaydakı diplomatik nümayəndəsi işlədiyim dövrdə olduğu kimi, bu vəzifədə də Azərbaycanın maraqlarının əsas prinsiplərdən biri kimi götürəcəyəm. Mənim üçün xidmət etdiyim Ukrayna ilə yanaşı, Azərbaycanın maraqları da əsas şərt olacaq”.

Onu da qeyd edək ki, P. İlisuyskiy (Məmmədov) XİN-in Radasında yer alan yeganə azərbaycanlıdır. O, Azərbaycanın Ağciyər Xəstəlikləri İnstitutunun baş həkimi, Qax Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəziyyətində çalışmış Xəyyam Məmmədovun oğludur.

***

Ukraynada yaşayan azsaylı xalqlar, o cümlədən azərbaycanlılar yeni seçilmiş Prezident Pyotr Poroşenkoya məktubla müraciət ediblər. Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri və Ukrayna Millətlər Assambleyasının prezidenti Rövşən Tağıyevin imzası ilə göndərilmiş məktubda Pyotr Poroşenko təbrik edilir və ölkənin gələcəyi naminə Ukraynada yaşayan azsaylı xalqlar tərəfindən dəstək ifadə olunur. Bildirilir ki, seçkilərin nəticələri Ukraynanın etnik millətlərdən ibarət vətəndaşları üçün də gələcəyə böyük ümidlər verir.

Məktubda həmçinin, Ukraynada yaşayan azərbaycanlıların hər bir sahədə ölkənin inkişafına öz töhfəsini verməyə hazır olduğu bildirilir. Müraciətdə Konqresdə və Assambleyada birləşən təşkilatlar adından bir sıra təkliflər də qeyd olunub.

RƏNA NƏZƏROVA UKRAYNADA DEPUTAT SEÇİLİB

“Azərbaycanlı jurnalist Rəna Nəzərova Kiyev şəhər şurasında ilk azərbaycanlı deputat oldu”

Bunu Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun sədri Hikmət Cavadov bildirib. Onun sözlərinə görə, Kliçko və Poroşenkonun qələbəsindən sonra azərbaycanlıların Ukraynada hansısa vəzifələrə, icra strukturlarına irəli çəkilməyi gözlənilir: "Bu haqda danışıqlar aparılır. İlk sevindirici xəbər Rəna Nəzərovanın Kiyev şəhər şurasına deputat seçilməsi oldu. Vilayətlərdə Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun sədrləri və üzvləri ən yaxın gələcəkdə dövlət strukturlarında diasporumuzu təmsil edəcəklər.

Azərbaycan diasporunun, eləcə də rəsmi Bakının bu məlum məsələlərdə Ukraynanın ən çətin anlarında yanında olması, ona dəstək verməsi bu danışıqlara əsas verir”.

Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun sədri Ukraynada keçiriləcək parlament seçkilərində də aktiv olacaqlarını qeyd edib.

Qeyd edək ki, jurnalist Rəna Nəzərovanın namizədliyi məşhur boksçu Vitali Kliçkonun lideri olduğu "UDAR" blokundan irəli sürülmüşdü. O, Kiyev dövlət telekanalının əməkdaşdır. Həmin kanalın “Kievski forum” proqramının baş redaktoru vəzifəsində çalışır.

AQIYƏ AXUNDOVA YÜKSƏK VƏZİFƏYƏ TƏYİN OLUNUB

Hüquqşünas, “Maydan” hərəkatı iştirakçılarının hüquqlarını fəal müdafiə edən Aqiyə Axundova Ukrayna Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə iyunun 2-də Dövlət İcraçıları Xidmətinin rəisinin birinci müavini təyin edilib

Axundova 1982-ci ildə Donetsk vilayətinin Selodovo şəhərində anadan olub. 2007-ci ilə qədər şəhər məhkəməsində çalışıb. Həmin il isə “Hüquqi Ənənələr” vəkili bürosunda fəaliyyətə başlayıb. 2009-cu il noyabrın 30-da Kiyev şəhər nəzarət-təftiş komissiyası ona vəkilliklə məşğul olmaq üçün müvafiq icazə verir. A.Axundova “Hüquqi Ənənələr” bürosunda sırasıyla işçidən direktor müavini və direktor vəzifələrinə qədər yüksəlib.

Soydaşımız vəkili kimi cinayət hüququ üzrə ixtisaslaşmışdır. O daha çox iqtisadi və vəzifə səlahiyyətlərini aşma sahəsində yol verilən cinayət proseslərində iştirak edib.

Dövlət vəzifəsinə təyin olunması ilə əlaqədar Aqiyə Axundova “Hüquqi Ənənələr” hüquqi bürosunu tərk edib. Ukraynada Yanukoviç hakimiyyətinə qarşı xalq etirazları baş qaldıran zaman Aqiyə Axundova “Maydan” hərəkatı üzvlərinin hüquqlarını qorumaqla məşğul olurdu. Şəxsi həyatına gəlincə, Aqiyə Axundova ailəlidir və 1 oğul övladı var.

≡ ÖLKƏ XƏBƏRLƏRİ

AZƏRBAYCANDA NİZAMİ GƏNCƏVİ ADINA QIZIL MEDAL TƏSİS OLUNDU

Prezident İlham Əliyev iyulun 1-də "Azərbaycan Respublikasının Nizami Gəncəvi adına Qızıl medalı"nın təsis edilməsi ilə əlaqədar "Azərbaycan Respublikasının orden və medallarının təsis edilməsi haqqında" qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanunun təsdiq edilməsi haqqında fərman imzalayıb

Həmin fərmanla "Azərbaycan Respublikasının Nizami Gəncəvi adına Qızıl medalı" haqqında Əsasnamə və medalın təsviri də təsdiq edilib.

Əsasnamədə qeyd olunur ki, "Azərbaycan Respublikasının Nizami Gəncəvi adına Qızıl medalı" ilə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları və əcnəbilər ildə bir dəfə mühüm fundamental və tətbiqi elmi nəticələrə, əsərlərə, kəşflərə, ixtiralara, habelə elmin inkişafında xüsusi xidmətlərə görə sağlığında təltif edirlər.

Göstərilən xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikasının digər orden və medalları ilə təltif edilmiş şəxslər eyni xidmətlərə görə "Azərbaycan Respublikasının Nizami Gəncəvi adına Qızıl medalı" ilə təltif edilə bilməzlər.

MTRŞ SƏDRİ MƏMURLARIN ANA DİLİNİ BİLMƏMƏSİNİ TƏNQİD ETDİ

"Azərbaycanın bir sıra mədəniyyət mərkəzlərində, elm sahəsində, hətta dövlət qurumlarının yuxarı mərtəbələrində işləyənlərin çoxu öz ana dillərini tam bilmirlər"

APA-nın məlumatına görə, bunu dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramının icrası ilə bağlı iyunun 27-də keçirilmiş tədbirdə Milli Televiziya və Radio Şurasının sədri Nuşirəvan Məhərrəmli deyib.

Onun sözlərinə görə, istər ziyalı, istərsə də digər təbəqələrdə dövlət dilinə hörmətlə yanaşmayanlar həddindən artıq çoxdur: "Həmin adamları televiziya kanallarına dəvət edəndə öz fikirlərini tam dəqiq ifadə edə bilmirlər. Bu ciddi faktdır. Bəzən bizə deyirlər ki, televiziyalarda Azərbaycan dilinin məcburi istifadəsi ilə bağlı tədbirlər həyata keçiriləndən sonra bəzi insanlar məcbur olub Azərbaycan dilini öyrəndilər. Digər dilləri bilmək böyük üstünlükdür, amma insan ilk növbədə ana dilini bilməlidir".

N.Məhərrəmli əlavə edib ki, Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasının "Ana dili" ilə bağlı açıqladığı sonuncu statistika təəssüf doğurur: "Sonuncu buraxılış imtahanında XI sinif şagirdlərindən bir çoxu ana dilindən qiymət ala bilməyib. Şagirdlərin "2" qiymət alması gələcəkdə ana dilimizin ziyanına ola bilər. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə tədbirlərin görülməsi vacibdir".

QARA QARAYEVİN XATİRƏ LÖVHƏSİNİN AÇILIŞ MƏRASİMİ

İyunun 20-də Moskvada böyük Azərbaycan bəstəkarı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı, SSRİ Xalq Artisti Qara Qarayevin xatirə lövhəsinin təntənəli açılış mərasimi olmuşdur

Moskvanın Tryoxprudni döngəsində bəstəkarın yaşayıb yaratdığı evi bəzəyən xatirə lövhəsinin müəllifləri azərbaycanlı heykəltəraş Hüseyn Haqverdi və arxitektör Pyotr Kozlovdur.

Azərbaycanın Rusiyadakı səfiri Polad Bülbüloğlu açılış mərasimində çıxış edərək demişdir ki, “Bir müəllim kimi mənim musiqi həyatıma yol açmış bu bəstəkarın işıqlı xatirəsi həmişə qəlbimdə yaşayacaqdır. Sovet İttifaqında onun qazanmadığı fəxri ad qalmamışdır. Bununla belə, Qara Qarayev həmişə çox ciddi və qayğıkeş bir insan idi. O, bu gün bütün dünyada məşhur olan Azərbaycan bəstəkarlarının bütöv bir nəslini yetdirmişdir.”

Moskva Mədəniyyət Departamentinin rəhbəri Sergey Kapkov Rusiya paytaxtının meri Sergey Sobyenin təbrik məktubunu oxumuşdur. Məktubda deyilir: “Bu gün Moskvada daha bir görkəmli Azərbaycan bəstəkarının adı əbədiləşdirilmişdir. Bizə çox xoşdur ki, xatirə lövhəsi Moskvanın belə bir tarixi yerində açılır. Azərbaycan ilə Rusiya arasında çoxəsrlik səmərəli münasibətlər mövcuddur. Moskvadakı Azərbaycan diasporu millətlərarası münasibətlərin və dostluq əlaqələrinin inkişaf etdirilməsində bizim böyük tərəfdaşımızdır”.

Əməkdar İncəsənət Xadimi, bəstəkar Fərəc Qarayev atasının xatirəsinə göstərilən diqqətə görə ailəsi adından təşəkkür etmişdir.

Açılış mərasimində Azərbaycan baş nazirinin birinci müavini Yaqub Eyyubov, Rusiyanın tanınmış siyasət, mədəniyyət və incəsənət xadimləri, Azərbaycanın RF-dəki səfirliyinin əməkdaşları, Heydər Əliyev Fondunun Rusiya nümayəndəliyinin, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin, Rusiya Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin nümayəndələri, jurnalistlər iştirak etmişlər.

Məktubda, həmçinin, qeyd edilmişdir ki, artıq 36 ildir Moskvada Qara Qarayev adına musiqi məktəbi fəaliyyət göstərir.

Azərbaycanın mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayev böyük Azərbaycan bəstəkarının xatirə lövhəsinin açılmasına göstərdikləri köməyə görə Moskva hökumətinə və RF Mədəniyyət Nazirliyinə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəkkürünü çatdırmışdır. Nazir demişdir:

“Çox istərdik ki, Azərbaycanda dahi rus bəstəkarlarının musiqisinin səsləndirildiyi kimi, Rusiya səhnələrində də Qara Qarayevin və digər Azərbaycan bəstəkarlarının musiqisi daha tez-tez səsləndirilsin”.

Görkəmli bəstəkarın oğlu, Çaykovski adına Moskva Dövlət Konservatoriyasının professoru,

*Fəridə Abdullayeva,
AzərTAc-ın xüsusi müxbiri
Moskva*

TÜRKİYƏLİ YAZARLAR TƏRƏFİNDƏN VAQİF SƏMƏDOĞLUNA ŞEİR TACI

Millət vəkili Qənirə Paşayevanın rəhbərlik etdiyi "Avrasiya Beynəlxalq Araşdırmalar İnstitutu" İctimai Birliyinin təşkilatçılığı, "Aşıq Şəmşir Ocağı" İctimai Birliyinin və Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat Fondunun dəstəyi ilə keçirilən "Azərbaycandan Türk Dünyasına könül körpüsü" adlı layihə çərçivəsində Azərbaycanda olan, qardaş Türkiyə və İraqı təmsil edən 20-yə yaxın tanınmış şair, yazıçı və ədəbiyyatşünas iyunun 20-də xalq şairi Vaqif Səmədoğlunu evində ziyarət ediblər

Lent.az-ın məlumatına görə, Q. Paşayeva qardaş Türkiyənin ədəbi-ictimai sektorunda nüfuz sahibi olan dəyərli insanların, o cümlədən çox nüfuzlu şair Cemal Safinin bu heyətdə yer almasını Azərbaycana, ədəbiyyatımıza bəslənən münasibət, sevgi və sayğı kimi xarakterizə edib. O, Kapadokiya Şeir Şönlərində son illər formalaşmış ənənəyə uyğun olaraq, bu il də fəxri "şeir tacı" sahiblərinin seçildiyini, onlardan birinin dəyərli şairimiz, hamımızın sevimlisi Vaqif Səmədoğlu olduğunu deyib. Sonra türkiyəli şairlər tərəfindən "şeir tacı" xalq şairi Vaqif Səmədoğluna təqdim olunub.

Vaqif Səmədoğlu bu təltifdən məmnun olduğunu deyərək, belə bir qərar qəbul etmiş qardaş ölkənin şair və yazarlarına təşəkkür edib. Xalq şairinə üzərində qızıl suyu ilə Atatürkün rəsminin əks olunduğu qələmi hədiyyə edən heyət ona Türkiyə ədəbiyyatına göstərdiyi xidmətlərindən dolayı bir daha təşəkkür edib.

Qonaqlar Vaqif Səmədoğluna Türk ədəbiyyatı qarşısında xidmətlərinə görə tacla yanaşı, xüsusi mükafat və "Onur belgesi" ilə mükafatlandığını deyiblər və onları da xalq şairinə təqdim ediblər. Görüşdə xalq şairinin yubileyi münasibəti ilə tort kəsilib, səmimi söhbət çay süfrəsi arxasında davam edib.

ABŞ-DA "QARABAĞ" DİSKİ

Dahi Azərbaycan bəstəkarı Qara Qarayevin vəfatının 32-ci ildönümü ilə əlaqədar ABŞ-da "QaraBağ: ZulfıqarRenatuS" diskini işıq üzünə çıxarıb

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyindən APA-ya verilən məlumata görə, Vaşinqtonda fəaliyyət göstərən Qarabağ Fondunun maliyyə dəstəyi ilə ərsəyə gələn diskdə Azərbaycan klassik musiqi nümunələri saksofonçu Zülfüqar Bağirovun və portuqaliyalı pianoçu Renato Dizin ifasında müasir üslubda və yeni improvizədə dinləyicilərə təqdim olunur.

Albomda Üzeyir Hacıbəylinin "Koroğlu" operasından, Qara Qarayevin "Yeddi gözəl" baletindən və "Skripka və orkestr üçün konsert"indən parçalar, bəstəkar Zakir Bağirovun "Miniatürlər, Andanito" əsərindən müqəddimə yer alıb. Daha bir improvizə Fərəc Qarayevin "Qobustan kölgələri" baleti, Zakir Bağirovun "Miniatürlər, mahnı və rəqs" və "İki ifaçı üçün sonata"sının sintezindən ərsəyə gətirilib. Altıncı nümunə isə Fərəc Qarayevin "Tristessa" əsərinin improvizə olunmuş yeni variantıdır.

Albomda musiqi nümunələrinin müəllifləri haqqında da məlumat verilib, həmçinin Zülfüqar Bağirov və Renato Diz tanıtım bukletində öz təəssüratlarını dinləyicilərlə bölüşüblər.

Qeyd edək ki, Zülfüqar Bağirov görkəmli bəstəkarlar Qara Qarayev və Zakir Bağirovun nəvəsidir. "QaraBağ: ZulfıqarRenatuS" diskini əldə etmək istəyənlər <http://www.karabakhfoundation.org/ZulfıqarRenatuS/> linkinə daxil ola bilərlər.

HÜSEYN CAVIDİN ƏSƏRLƏRİNİN TÜRKİYƏDƏ İLK NƏŞRİ

Əskişəhərdə Azərbaycan ədibi Hüseyn Cavidin əsərlərinin Türkiyədə ilk nəşrinin təqdimatı olmuşdur

Əskişəhərdə yerləşən Türkiyə Anadolu Dövlət Universitetindəki Heydər Əliyev Məlumat və Araşdırma Mərkəzində iyunun 22-də görkəmli Azərbaycan şairi və dramaturqu Hüseyn Cavidin əsərlərinin Türkiyədə ilk nəşrinin təqdimatı keçirilmişdir.

944 səhifəlik kitab Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyası ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənovun təşəbbüsü əsasında “Kaspi” Təhsil Mərkəzi tərəfindən hazırlanmışdır. Anadolu Universitetinin tələbə-müəllim kollektivinin, kütləvi informasiya vasitələrinin, qeyri-hökumət təşkilatlarının təmsilçilərinin, Əskişəhər ictimaiyyətinin tanınmış nümayəndələrinin, türkiyəli ziyalıların və Azərbaycandan gəlmiş nümayəndə heyətinin iştirakı ilə keçirilmiş mərasim Hüseyn Cavidin zəngin həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş filmin nümayişi ilə başlanmışdır.

Mərasimi giriş sözü ilə açan Anadolu Universitetinin “Azərbaycan Proqramları”nın rəhbəri Azər Hətəmov böyük şairimizin zəngin bədii yaradıcılığı, əsərlərinin nəşri və dünyada tanınması istiqamətində görülən işlərdən bəhs etmişdir.

Anadolu Universitetinin rektoru, professor Naci Gündoğan Hüseyn Cavid şəxsiyyətinin böyüklüyü, şairin yaradıcılığının türk dünyasının ədəbiyyatına gətirdiyi ucalıqdan danışmışdır. Şairin nadir yazı üslubunda ortaya çıxardığı əsərləri türkdilli xalqların

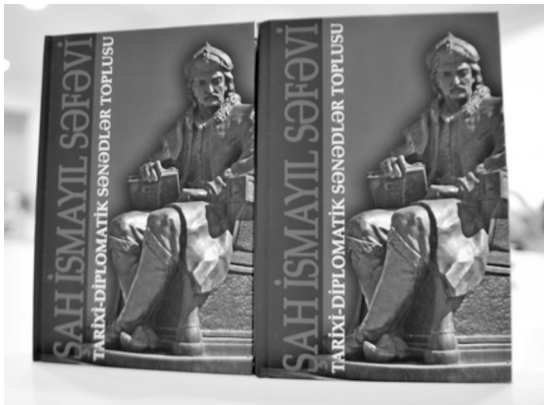
ortaq mədəni xəzinəsi adlandıraraq rektor əminliklə bildirmişdir ki, Hüseyn Cavid yaradıcılığı bütün dövrlərdə sevilə-sevilə oxunacaq və bəşəri dəyərini əzmlə qoruyacaqdır.

Tədqiqatçı alim, “Ədəbiyyat qəzeti” baş redaktorunun müavini, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, kitabın tərtibçisi Azər Turan Hüseyn Cavid yaradıcılığının bəşəri mahiyyəti, müraciət etdiyi tarixi hadisələr, əbədi qəhrəmanlarının şəxsiyyəti, onun əsərlərində böyük duyğu və nəcib hisslərin tərənnümü barədə fikir və mülahizələrini bölüşmüşdür.

Sonda Anadolu Universitetinin “Azərbaycan Proqramları”nın bakalavr məzunları Hüseyn Cavidin əsərlərindən parçaları oxumuşlar.

“ŞAH İSMAYIL SƏFƏVİ: TARİXİ - DİPLOMATİK SƏNƏDLƏR TOPLUSU”

Şərq- Qərb nəşriyyatında “Şah İsmayıl Səfəvi: tarixi-diplomatik sənədlər toplusu” kitabı çapdan çıxmışdır

Kitabın elmi redaktoru Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyev, elmi məsləhətçisi BDU İlahiyyat fakültəsinin dekanı, akademik Vasim Məmmədəliyevdir.

Kitabda İranın, Türkiyənin müxtəlif kitabxanalarından, həmçinin əlyazmalar fondlarından toplanmış materiallar - diplomatik məktublar, fətva və fərmanlar Azərbaycan ictimaiyyətinə ana dilimizdə ilk dəfədir təqdim olunur. Azərbaycan dilinə tərcümə olunmuş sənədlərin orijinalları fars, ərəb və Osmanlı-türk dillərindədir. Şah İsmayıl, ümumiyyətlə, Səfəvilər mövzusunda son dövrlərdə qələmə alınmış araşdırmalarda həmin sənədlərin bəzilərinə istinadlar olsa da, onların şərhləri ilə birgə tam mətnlərinin tərcüməsi ilk dəfədir ki, həyata keçirilir.

400 səhifəlik bu nəfis tərtibatlı kitab geniş oxucu marağına səbəb olacaq və Azərbaycan tarixşünaslığında I Şah İsmayıl mövzusu ətrafında illərdən bəri hökm sürən ciddi problemlərdən bir çoxunun həllinə aydınlıq gətirəcək.

ABBASQULU AĞA BAKIXANOV ADINA MÜKAFAT TƏSİS OLUNDU

AMEA Rəyasət Heyətinin iclasında bu barədə qərar qəbul olunub

Tədbirdə AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadə qeyd edib ki, bu il Azərbaycanın ictimai-mədəni fikir tarixinin görkəmli nümayəndəsi, böyük maarifçi, tanınmış alim və şair A.Bakıxanovun anadan olmasının 220-ci ili tamam olur. “Prezident İlham Əliyevin fevralın 12-də imzaladığı “Abbasqulu Ağa Bakıxanovun 220 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında” sərəncamından irəli gələn vəzifələri nəzərə alaraq alimin adına mükafat təsis olunub və əsasnaməsi təsdiq edilib. Mükafat tarix, fəlsəfə, sosiologiya, hüquq, beynəlxalq münasibətlər və şərqşünaslıq sahəsində mühüm əhəmiyyətli fundamental və tətbiqi elmi nəticələrə, əsərlərə, kəşflərə və ixtiralarla görə veriləcək”.

O qeyd edib ki, mükafata namizədlər AMEA-nın həqiqi və müxbir üzvləri, akademiyanın elmi bölmələri, elmi tədqiqat və ali təhsil müəssisələrinin elmi şuraları, elmi cəmiyyətlər, nazirlik və dövlət komitələri yanında fəaliyyət göstərən elmi-texniki şuralar tərəfindən irəli sürüləcək.

YAŞI 7 MİN İLDƏN ÇOX OLAN 12 QAYAÜSTÜ RƏSM

İspaniyanın Vilafranka şəhərinin meriyası (Kastilyon əyaləti) qədim qayaüstü təsvirlərin tapılması barədə məlumat vermişdir

Bu tapıntı Barselona və Valensiya universitetləri mütəxəssislərinin araşdırmaları sayəsində mümkün olmuşdur. Axtarışlar İspaniya Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə həyata keçirilmişdir.

Tədqiqatın rəhbəri, arxeologiya elmləri doktoru İnes Dominqo bildirmişdir ki, söhbət 12 iri qayaüstü rəsmdən gedir. Rəsmlərdə ova hazırlıq və ov səhnələri, o cümlədən ox atanlar, öküzlər və qoyunlar təsvir olunmuşdur.

Arxeoloq demişdir: “İspaniyada uzun illərdir belə çeşidli qayaüstü rəsmlər tapılmırdı”. Analiz göstər-

mişdir ki, rəsmlərin yaşı 7 min ildən çoxdur. Onların çoxu toz qatı altındadır və ciddi konservasiya işləri tələb edir.

Valensiya muxtar vilayətinin hökuməti təsvirlərin mühafizəsi və konservasiyası barədə tədbirlər görməyincə, yerli hakimiyyət orqanları və alimlər onların yerini açıqlamaq niyyətində deyillər.

Buna baxmayaraq, axtarışların nəticələri arxeoloqların yaxın forumlarından birində təqdim olunacaq.

MƏLUMAT MÜBADİLƏSİNİN DAHA ETİBARLI QORUNMASI ÜÇÜN YENİ ÜSUL

ABŞ alimləri optik-lif şəbəkəsi ilə məlumat mübadiləsinin əl keçirilməsini istisna edən üsul təklif etmişlər

“Fazaimpuls” modulyasiyasına əsaslanan bu üsul kodlaşdırılmış məlumatın məzmunu ilə yanaşı, onun ötürülmə faktını da gizlətməyə imkan verir. Mütəxəssislər xüsusilə ABŞ Milli Təhlükəsizlik Agentliyi tərəfindən istifadə olunan ən müasir dinləmə aparatlarının belə kontaktları fon maneələrindən fərqləndirə bilməməsini hesablamaya nail olmuşlar.

Bu üsuldən, həmçinin mobil telefonlardan mətnli məlumatların qəbulu və ötürülməsi üçün də istifadə etmək mümkündür. Layihə Massaçusets Texnoloji İnstitutu və “Raytheon BBN Technologies” şirkətinin tədqiqatçıları tərəfindən həyata keçirilmişdir.

VATIKAN MƏXFİ ARXİVLƏRİNDƏ TARİXİMİZƏ AİD YENİ SƏNƏDLƏR AŞKARLANIB

*Əlyazmalar İnstitutunun əməkdaşı, tarix üzrə elmlər doktoru Fərid Urxan oğlu
Ələkbərlinin Vatikanın Məxfi Arxivinə və Apostol Kitabxanasına uzunmüddətli
ezamiyyətləri (2011-2014) başa çatıb*

Ezamiyyətlərin məqsədi Vatikan Arxivlərində Azərbaycanla əlaqəli tarixi sənədlərin aşkar edilməsi və ilkin araşdırmaya cəlb olunması idi.

Heydər Əliyev Fondunun və Azərbaycan Mədəniyyət Nazirliyinin tapşırığı ilə aparılmış araşdırmalar zamanı Vatikan Məxfi Arxivlərində 700-dən çox sənəd araşdırılıb və Azərbaycan tarixinə aid 85 sənəd aşkar olunub. Bu sənədlər italyan, latın, yunan, fransız, ərəb, fars, türk, monqol, erməni və sair dillərdədir. Tədqiqatlar nəticəsində aşkar edilmiş sənədlər X-XX əsrləri, yəni Azərbaycan tarixinin minillik dövrünü əhatə edir. Aşkar edilmiş sənədlərin arasında orta əsr Azərbaycan hökmdarlarının (Elxani, Səfəvi, Əfşar, Qacar və s.) Roma Papaları ilə məxfi yazışmalarını əks etdirən məktublar vardır. Başqa sənədlər Vatikan kilsəsinin Azərbaycanda apardığı dini fəaliyyət və təbliğatla bağlıdır.

Vatikan Apostol Kitabxanasında da araşdırmalar aparılıb. Orada 400-dən çox qədim əlyazma əsəri tədqiqata cəlb olunub. Bunun nəticəsində, həmin kitabxanada orta əsr Azərbaycan müəlliflərinə məxsus 68 qədim əlyazma əsəri və çoxlu sayda xəritə aşkar edilmişdir. Bunlar Azərbaycan (türk), fars, ərəb dillərində olan orta əsr əlyazma kitablarıdır. Onların arasında məşhur Azərbaycan müəlliflərinin (Nizami, Füzuli, Nəsimi, Şəbüstəri, Sührəvərدي və b.) eyni zamanda indiyədək adı bizə məlum olmayan orta əsr müəlliflərinin 11 əsəri vardır.

Vatikanın son ezamiyyət müddətində (2013-2014) Azərbaycan tarixinə aid orta əsr Avropa və Şərqi xəritələri aşkar edilib. XV-XVIII əsrləri əhatə edən bu coğrafi xəritələrin əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, həmin xəritələr qədimdə və orta əsrlər zamanı "Azərbaycan" adlı ölkənin mövcudluğunu təsdiq edir, "Azərbaycan", "Qarabağ", "Midiya", "Şirvan" və "Arran" kimi coğrafi ərazilərin sərhədlərini müəyyən edir. Burada erməni alimlərinin uydurmalarına rəğmən, Bakı, Şamaxı, Gəncə, Təbriz, Qəbələ, Qarabağ, İrəvan və Qars şəhərinə qədər uzanan ərazi Azərbaycan torpaqları kimi göstərilir. Bəzi xəritələrdə Xəzər Dənizi "Bakı Dənizi" kimi qeyd olunur.

2013-2014 illərdə Vatikan Apostol Kitabxanasında araşdırmalar davam etdirilib. Bu zaman anadilli (türkdilli) əsərlərin tədqiqinə xüsusi fikir verilib. İlk dəfə olaraq 100-dən çox bu vaxta qədər qeydə alınmamış və təsvir olunmamış türkdilli, o cümlədən azərbaycandilli orta əsr əlyazması aşkar olunmuşdur, onlar ilkin tədqiqat və təsvir edilib.

Aşkar olunmuş əlyazmaların arasında nəzm və nəsr əsərləri, Azərbaycan tarixini işıqlandıran,

Eldəgizlər, Ağqoyunlular, Qaraqoyunlular, Səfəvilər və sair Azərbaycan dövlətlərinin tarixindən xəbər verən əlyazmalar vardır. Aşkar olunmuş əlyazmaların kataloqunun hazırlanması üzrə Vatikan Apostol Kitabxanası ilə əməkdaşlıq qurulub və kataloqlar üçün məlumat toplanıb. Hazırda iki kataloq üzərində iş davam etdirilir: Vatikan Apostol kitabxanasının Azərbaycan Əlyazmaları Kataloqu və Vatikan Apostol kitabxanasında aşkar edilmiş yeni türkdilli əlyazmaların kataloqu.

Tədqiqatlar zamanı aşkar edilmiş Azərbaycan əlyazmalarının rəqəmləşdirilməsini təmin etmək üçün bu əlyazmaların siyahısı tərtib edilərək, Heydər Əliyev Fonduna və Vatikan Apostol Kitabxanasının idarəçiliyinə təqdim edilib. Əlyazmaların yüksək keyfiyyətli rəqəmsal surətlərinin hazırlanması onların gələcək nəşrləri üçün qorunub saxlanması üçün daha böyük zəmanət verir. Heydər Əliyev Fondunun tapşırığı ilə Azərbaycan əlyazmalarının yüksək keyfiyyətli rəqəmsal surətləri artıq Vatikan tərəfindən hazırlanıb.

Aşkar olunmuş Azərbaycan əlyazmalarının Vatikan tərəfindən bərpa olunması üçün Heydər Əliyev Fondu tərəfindən danışıqlar aparılıb, razılıq əldə edilib, maliyyə vəsaiti ayrılıb və əlyazmalar artıq bərpa olunub.

*Lent.az
12.06.2014*

HEYF, ÖMÜR QISA, ARZU GENİŞDİR...

Dünyadan nakam gedəcəyini sanki duyurmuş kimi qəlbindəki sonsuz sevgini misralara, şeirlərə, poemalara çevirirdi:

*Heyf, ömür qısa, arzu genişdir,
Kim bu qayğı ilə titrəməmişdir?*

Bu misraların müəllifinin ömür kitabını vərəqləyərkən gəncliyinin ən gözəl çağında həyatı tərک etmiş bir insanın çoxsaylı əsərlərə imza atmağa necə nail olmasına heyrətlənməyə bilmirsən. Şübhəsiz, məsələ təkcə əsərlərin sayında deyildir. Hər biri şedevr hesab olunmağa layiq bu şeirlərin hər misrası, hər bəndi həyatdan nakam köçmüş müəllifin özü ilə oxucusu arasında yaratdığı əbədi mənəvi körpüdən xəbər verir. O körpü ki, şairin bu günümüz üçün də müasir olan həyat ideallarını bizlərə çatdırmaqdadır. “Yenə o bağ olaydı...”, “Oxu, tar!”, “Sənə qurban”, “Sənin gülüşlərin”, “Əbədiyyət nəğməsi”, “Həyat sevgisi”, “Sənin gözlərin”, “Mənim eşqim”, “Ürək” və digər bu kimi şeirlər hər birimizin qəlbinə yaxındır. Artıq 80 ildən çoxdur ki, Müşfiq poeziyası onu dinləyənlərin, oxuyanların qəlbinə, ürəyinə hakim kəsilmişdir.

*Sən onun eşqilə, məhəbbətilə,
Vurmadın ömrünü başa ürəyim,
Sevgi hədəfini nişan alanda
Dəydimi oxların daşa ürəyim!?*

İyunun 5-də belə gözəl, lirik, təkrarolunmaz şeir-sənət nümunələrinin müəllifi, XX əsr Azərbaycan poeziyasının görkəmli nümayəndəsi Mikayıl Müşfiqin 106 yaşı tamam olur. Lakin o, bütün zamanlarda - 80 il bundan əvvəl də, indi də hər bir azərbaycanlının düşüncəsində gənc, coşqun, qəlbi həyat eşqi ilə dolu, eyni zamanda, sözün qədrini bilən, ondan məharətlə istifadə edən, həyata fəlsəfi baxışı olan müdrik şair

olaraq qalmaqdadır.

Mikayıl Əbdülqadir oğlu İsmayılzadə 1908-ci il iyunun 5-də Bakının Dağlı məhəlləsində, ziyalı ailəsində dünyaya göz açmışdır. Atası müəllimlik etmiş, “Vüsuqi” təxəllüsü ilə şeirlər yazmışdır. O, 1902-ci ildə Xızıdan Bakıya köçmüşdür. Çox körpə ikən anası Züleyxanı, altı yaşında isə atasını itirmiş balaca Mikayıl yaxın qohumlarının himayəsində böyümüşdür. Onun körpə qəlbi bu itkilərdən yaralansa da, həyatdan küsməmiş və hər zəhmətə qatlaşaraq ardıcıl təhsil almışdır. 1915-1920-ci illərdə rus-Azərbaycan məktəbində, 1920-1927-ci illərdə əvvəlcə Bakı Darül müəllimində, sonra isə 12 nömrəli iki dərəcəli məktəbdə, 1927-1931-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun dil və ədəbiyyat fakültəsində oxumuşdur.

Əmək fəaliyyətinə müəllimliklə başlamış, Bakı məktəblərində yeddi il dərs demişdir. Son iş yeri isə indi Mikayıl Müşfiqin adını daşıyan Bakı şəhərindəki 18 nömrəli orta məktəb olmuşdur.

Mikayıl Müşfiqin ilk mətbu əsəri olan “Bu gün” şeiri 1926-cı ildə “Gənc işçi” qəzetində, “Duyğu yarpaqları” adlı son şeiri isə 1937-ci ildə “Ədəbiyyat qəzeti”ndə çap olunmuşdur. Məhsuldar yaradıcılığı sayəsində 1930-cu ildən başlayaraq onun “Küləklər”, “Günün səsləri”, “Buruqlar arasında”, “Bir may”, “Pambıq”, “Vuruşmalar”, “Şeirlər”, “Şəngül, Şüngül, Məngül”, “Qaya”, “Kəndli və ilan” kitabları nəşr olunmuşdur. 1957-ci ildən başlayaraq “Seçilmiş əsərləri”, “Əsərləri”, “Duyğu yarpaqları”, “Ədəbiyyət nəğməsi”, “Könlümün dedikləri”, “Həyat sevgisi” və digər adlar altında kitabları nəşr edilmişdir. Şairin ömür-gün yoldaşı Dilbər Axundzadənin 1968-ci ildə “Müşfiqlin günlərim” adlı xatirələr kitabı nəşr olunmuş, kitabın son genişləndirilmiş nəşri 2005-ci ildə işıq üzü görmüşdür.

Mikayıl Müşfiq tərcümə ilə də məşğul olmuşdur. A.S.Puşkinin “Qaraçılar” (Ş.Abbasov ilə birlikdə), M.Y.Lermontovun “Demon” poemalarını (R.Rza ilə birlikdə), S.Y.Marşakın “Huşsuza bax, huşsuza” şeirini, T.Şevçenkonun, Ömər Xəyyamın və başqa şairlərin irsindən nümunələri, eləcə də M.F.Axundzadənin “Şərç poeması”nı Azərbaycan dilinə çevirmişdir.

Sovet imperiyasının repressiya dalğasına tuş gələn Mikayıl Müşfiq 1938-ci il yanvarın 6-da amansızlıqla güllələnmişdir. Nakam şair Azərbaycan xalqı üçün əsl sənət xəzinəsini yadigar qoyub getmiş, eyni zamanda, böyük bir xəzinənin açarını da özü ilə əbədiyyətə aparmışdır.

Şairin zəngin ədəbi irsinə şeirdən tutmuş poemayadək (“Çoban”, “Mənim dostum”, “Qaya”, “Sındırılan saz”, “Səhər”, “Azadlıq dastanı”) lirik növün əksər janrları daxildir. Dərin emosionallıq, ahəngdarlıq, yığcamlıq Mikayıl Müşfiq poeziyasının

əsas bədii keyfiyyətləridir. O, lirik-epik lövhələrin, peyzajların ən mükəmməl nümunələrini yaratmışdır.

Mikayıl Müşfiq poeziyası şifahi xalq və yazılı klassik ədəbiyyatımızdan bəhrələnmişdir. Folklorla dərinədən bələdlik və ondan məharətlə istifadə şairin poeziya dilinin axıcılığını, əsərlərinin maraqla oxunmasını şərtləndirir:

*Yazmaram ürəyim sizi anmasa,
Sizin eşqinizlə alovlanmasa;
Burdaca el durub məndən sordu ki:
Gözdən yaş çıxarmı ürəkyanmasa?"*

Mikayıl Müşfiqin poeziyasında oxucunun ürəyindən xəbər verən yığcam, lakin dərin məzmunlu ifadələr çoxdur: "Həyat həm gülməkdir, həm ağlamaqdır", "Bədbəxt bu dünyada tək yaşayandır", "Həyat ondan küsənləri incidər", "Nə qədər yaradır insana gülmək!"

"Özümüzü öyməyəlim, Füzuliyə dəyməyəlim" - yazan Mikayıl Müşfiq dahi şairin yaradıcılığından yaradıcı şəkildə bəhrələnmişdir.

Rəngarəng mövzuları əhatə edən Mikayıl Müşfiq poeziyası milli və bəşəri keyfiyyətlərə malikdir. Milli musiqi alətlərimizdən olan tarın konservatoriyada tədrisi qadağan ediləndə, şair cəsarətlə məşhur "Oxu, tar!" şeirini yazmışdır. Bu şeir hər bir azərbaycanlının qəlbini rıqqətə gətirməyə, onu mübarizəyə ruhlandırmağa qadirdir. "Bayram axşamı" şeirində Novruz bayramına dair uşaqlıq xatirələrini danışmaq müəllif sovet rejiminin milli adət-ənənənin yaddaşlardan silinməsinə yönəlmiş siyasətinə qarşı çıxmışdır.

Ədibin poeziyasında Azərbaycanın tərənnümü xüsusən yer tutur. Onun Vətənə sonsuz məhəbbətinin və poetik istedadının qovuşduğu belə əsərlər ("Ölkəm", "Ey Dan ulduzu!" və s.) poeziyamızda Vətən mövzusunun ən yaxşı bədii ifadələrindəndir.

Mikayıl Müşfiq yaradıcılığında humanizm əsas aparıcı xəttidir. Şairin fəal vətəndaş mövqeyi hər zaman özünü göstərir. "Dilənçi" şeirində "fəhlə-kəndli" cəmiyyətindəki ziddiyyətlərdən birinin – soyuq qış günündə körpə qızın dilənməsinin təsviri müəllifin mövcud rejimə etirazının bədii ifadəsidir.

Mikayıl Müşfiqin poeziyasında insana yüksək qiymət, sevgi və digər bəşəri mövzular xüsusi yer tutur.

Demək, yer də mənim, göy də mənimdir, Hüzurumla cahan nə bəxtiyardır- yazan şair cahanın bəxtiyarlığını məhz onun insan qarşısında durmasında görür ki, bu da insana verilən ən yüksək qiymətin poetik ifadəsidir. Onun şerlərində irqindən, milliliyindən asılı olmayaraq bütün xalqlar birdir.

Mikayıl Müşfiqin "Sevgilər", "Maralım", "Yenə o bağ olaydı!" şeirləri bəşəri mövzu olan sevginin Azərbaycan poeziyasında yaddaqalan nümunələrindəndir. İnsanın ən ülvə hissələrinin səmimi dillə tərənnümü edildiyi bu əsərlər oxucuya romantik, müqəddəs hissləri duymağı, qorumağı aşılayır və bu gün də böyük tərbiyəvi əhəmiyyətə malikdir.

Müşfiq poeziyasının qüdrəti onun milli mövzudan qaynaqlanan şeirlərinə bəşəri məzmun verməsindəndir.

Sovet rejimində "Azadlıq dünyanın dərin ruhudur, Azadlıq sənətin, şeirin ruhudur!" -deyən şairin əsərləri millət, Vətən mənafeyini əsas tutanlar üçün əsl həyat məktəbidir. Eləcə də "Ölməkçin yaşamaq – bu sadə bir işdir" – yazan şair azadlıq uğrunda mübarizəni təbliğ etmişdir.

M. Müşfiq əmək, təhsil, ziyalı, səfil həyat keçirən uşaqlar, gənclik və onun düzgün tərbiyəsi, Vətənin görkəmli şəxsiyyətləri, sənət və sənətkar, həyat eşqi, təkliyin acı aqibəti, qadına hörmət, anaya məhəbbət və digər mövzuları poetik sənətkarlıqla işləmişdir.

Maraqlıdır, şair çox körpə ikən anasını itirsə də, onun "Ana" şeiri poeziyamızda bu mövzuya həsr edilmiş ən yaxşı əsərlərdən biri hesab olunur. Etiraf edək ki, ömrü boyu ana nəvazişi ilə böyüyən bir şair belə "ana"nı bu cür tərənnüm edə bilməz:

*Ana, ana! ... Bu kəlmənin vurğunuyam əzəldən,
Onu gözəl anlatamaz düşündüyüm satırlar.
Ana olmaz bizə hər bir "yavrum" deyən gözəldən,
Çünki onun xilqətində ayrıca bir füsün var.*

Mikayıl Müşfiq şəxsiyyəti milli şüur və vətənpərvərliyin timsalı, yaradıcılığı isə gənc nəslin milli mənlük şüurunun inkişaf etdirilməsi və gənclərimizdə vətənpərvərlik hisslərinin tərbiyəsində əvəzsiz xəzinədir. Onun şeirlərinə mahnılar bəstələnmiş, ədəbi irsi çoxsaylı elmi-tədqiqat əsərlərinin predmetinə çevrilmişdir.

Mikayıl Müşfiqin əbədiyaşar sənət naminə çəkdiyi zəhmət layiqincə qiymətləndirilmişdir. Şairin xatirəsini əbədləşdirmək üçün Bakıda büstü qoyulmuş, qəsəbəyə, məktəbə, küçəyə və meydana adı verilmişdir. Onun Bakıda yaşadığı binanın qarşısına xatirə lövhəsi vurulmuş, Xızıda xatirə muzeyi yaradılmışdır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Mikayıl Müşfiqin 100 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında" 2007-ci il 16 aprel tarixli Sərəncamına uyğun olaraq şairin yubileyi dövlət səviyyəsində qeyd edilmiş, ölkəmizin hər guşəsində silsilə tədbirlər reallaşdırılmışdır.

Ruhun şad olsun, Müşfiq! Vaxtilə böyük uzaqgörənliklə "Oxu, tar!" harayı saldı. Bu gün ən qədim milli musiqi alətimiz nəinki bütün dünyada oxuyur, hətta tar ifaçılıq sənətimiz daha uzağa gedərək UNESCO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-maddi mədəni irs üzrə Repräsentativ siyahısına daxil edilmişdir. Biz bir vaxtlar Mikayıl Müşfiqin təşnə olduğu bu uğura Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyevanın gərgin zəhməti, yorulmaz fəaliyyəti sayəsində çatmışıq.

**Gözəl Ağayeva,
AzərTAc-ın müxbiri
04.06.2014**

MƏŞHUR “TETRİS” OYUNUNUN 30 YAŞI

1984-cü ildə sovet proqramçısı Aleksey Pajitnovun yaratdığı və dünyada böyük məşhurluq qazanan “Tetris” oyununun 30 yaşı tamam olmuşdur

Britaniyanın “The Telegraph” qəzeti bu kompüter oyununa həsr olunmuş xüsusi məqalə çap etmişdir. Nəşr xatırlatmışdır ki, proqramçı “Tetris”i “Электроника-60” sovet kompüterindən istifadə etməklə yaratmışdır. Sonra o, dost-tanışları ilə oyunun kodunu bölüşmüş, onlar da proqramı IBM kompüterində saxlamaq üçün adaptasiya etmişlər. Nəticədə, oyun çox qısa bir vaxt ərzində bütün keçmiş SSRİ və Şərqi Avropa ölkələrinə yayılaraq, böyük məşhurluq qazanmışdır.

İki ildən sonra isə, yəni 1986-cı ildə “Tetris” Qərbdə yayılmağa başlamışdır. Burada yerli proqramçılar “Apple

II” və “Commodore 64” kompüterləri üçün oyunun versiyalarını yaratmışlar.

RUSİYA PROQRAMÇILARI TƏRƏFİNDƏN HAZIRLANMIŞ YENİ KOMPÜTER PROQRAMI

Rusiya proqramçıları tərəfindən hazırlanmış kompüter proqramı – süni həmsöhbət məşhur “Turing” testindən keçmişdir

“The Independent” qəzetinin məlumatına görə, proqram özünü Odessadan olan 13 yaşlı oğlan – Yudjin Qustman (Eugene Goostman) kimi qələmə vermişdir.

Sınaq zamanı proqram Britaniyanın Redinq Universitetindən olan xüsusi komissiya üzvlərinin 33 faizini doğru fikirdən yayındıra bilmişdir. Bu günədək heç bir proqram bu testi keçə bilməmişdir.

“Əsas hədəfimiz proqramın nə isə bildiyini göstərmək idi, amma 13 yaşında hər şeyi bilməmək təbiidir. Özünü insan kimi apara bilən şəxsiyyəti

yaratmaq üçün çox vaxt sərf etmişik” – deyər mütəxəssislərdən biri – Vladimir Veselov qeyd etmişdir.

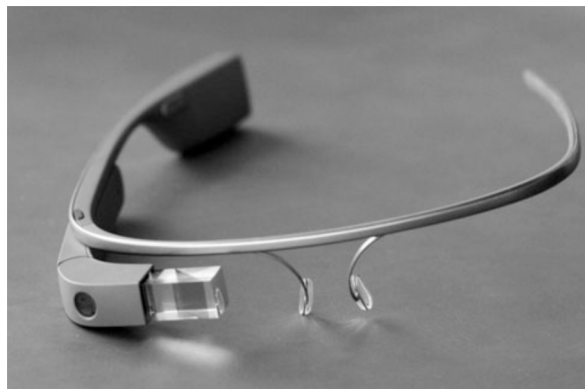
Qeyd edək ki, “Turing” testi 1950-ci ildə ingilis riyaziyyatçısı və kriptografı Alan Turing tərəfindən “Maşın düşünə bilirmi?” sualına cavab tapmaq üçün irəli sürülmüşdür. Sınaq zamanı kompüter proqramı 5 dəqiqə ərzində insanlarla ünsiyyətdə olmalıdır. Əgər proqram həmsöhbətlərinin 30 faizini onun insan olduğuna inandıra bilirsə, onun intellektinin insan ağına bərabər olduğunu hesab etmək olar.

GOOGLE GLASS ARTIQA AÇIQA SATIŞDA

Artıq ABŞ-ın istənilən sakini Google Glass smart eynəyini satın ala bilər

152 dollarlıq maya dəyərinə malik yüksəktexnologiyalı oyuncaq 1500 dollara başa gəlir. Qurğunu kütləviləşdirmək üçün Google, ehtimal ki, qiymətə yenidən baxmalı olacaq.

Google-un smart eynəyinə noutbuk və ya iki qabaqcıl smartfonun qiymətində pul xərcləmək istəyənləri HIS analitik şirkəti tərəfindən dərc edilmiş informasiya, yəqin ki, düşünməyə vadar edəcək. Glass eynəyini komponentlərə ayıraraq hər birinin qiymətini aydınlaşdırmış ekspertlərin məlumatına görə, Google Glass eynəyinin ümumi qiyməti cəmi 152 dollar 47 sent təşkil edir.

İPHONE 6 BELƏ OLACAQ

Apple korporasiyasının istehsalı olan iPhone smartfonlarının yeni modeli olacaq iPhone 6-nın konseptləri açıqlanıb

Apple korporasiyası yeni smartfonu sentyabrda rəsmən təqdim etmək niyyətindədir.

iPhone displeyi 4,7 və 5,5 düymlük iki versiyada olacaq.

Almaniyanın "Deutsche Telekom" korporasiyasının əməkdaşları isə bildiriblər ki, iPhone 6 sentyabrın 19-da təqdim ediləcək.

Digitimes-in məlumatına görə, Apple korporasiyası üçün smartfonlar istehsal edən "Foxconn Electronics" (Hon Hai Precision Industry) hər iki model hazırlamağa başlayıb.

"Pegatron" şirkəti isə 4,7 düymlük iPhone 6 smartfonu ilə bağlı istehsal sifarişlərinin 30 faizini alıb.

MƏLUMATLARI SÜRƏTLƏ QƏBUL EDƏN MİKROSKEM HAZIRLANMIŞDIR

Yaponiyanın "Fujitsu Laboratories" şirkətinin elmi tədqiqat bölməsi məlumatları 56 gigabit/saniyə sürətlə qəbul edən mikroskem hazırlamışdır

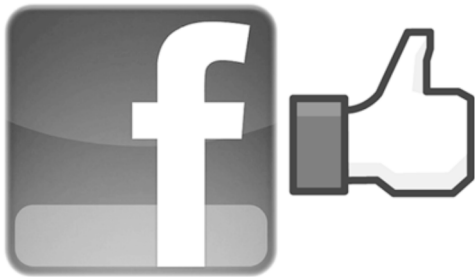
Superkompyuter və yeni nəsil serverlərdə tətbiq olunacaq bu qəbuledicinin sürəti dünya rekordu sayılır. Yeni texnologiya barədə məlumat bu günlərdə Havay adalarında keçirilən "VLSI Technology and Circuits" simpoziumunda verilmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, "Fujitsu" şirkəti sürəti mövcud qəbuledicilərdən iki dəfə yüksək olan yeni məhsulunu dünya informasiya texnologiyaları

bazarına 2016-cı ildə çıxarmaq niyyətindədir.

"Fujitsu" buraxılış dalğasının artırılması üçün çoxlu paralel ekvalayzerin dizaynından, bir neçə əlavə innovasiya üsulundan, o cümlədən paralel axınlarda siqnalın proqnostik kompensasiyası prosesindən (look-ahead compensation) istifadə etmişdir.

"FACEBOOK" "LIKE" DÜYMƏSİNDƏN REKLAM MƏQSƏDİLƏ İSTİFADƏ EDƏCƏK

"Facebook" sosial şəbəkəsi yaxın gələcəkdə "Like" düyməsi də daxil olmaqla, istifadəçilərin kənar saytlarda fəaliyyəti haqqında məlumatlardan istifadə etmək niyyətindədir

Şirkətin məlumatına görə, əsas məqsəd sosial şəbəkədə reklam tarqetinqini həyata keçirməkdir.

"Like" düyməsi və digər kod elementlərinin köməyi ilə "Facebook" bir çox veb-saytlar və mobil proqramlara inteqrasiya edilmişdir. Bu sosial şəbəkəyə onun istifadəçilərinin əsasən hansı sayta daxil olmaları, proqram yükləmələri və veb-kontentlə maraqlanmaları barədə məlumatları toplamağa imkan verir.

AzərTAc xarici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, reklam tarqetinqi üçün saytlarda istifadəçilərin davranışı bir çox internet-şirkətlər tərəfindən izlənilir. Bildirilir ki, istifadəçi reklam üçün öz məlumatlarından istifadədən imtina etmək hüququna da malikdir. Bunu məşhur brauzerlərin əksəriyyətində, həmçinin iOS və Android əməliyyat sistemləri əsasında işləyən mobil telefonların sazlamalarında etmək mümkündür.

KEYT UİNSLET VƏ MARK UOLBERG UYDURMA “ERMƏNİ SOYQIRIMI”NI İNKAR EDƏN FİLM DƏ BAŞ ROLLARDA OYNAYACAQLAR

11 Oskar mükafatı almış məşhur “Titanik” filmində baş rolun ifaçısı Keyt Uinslet Türkiyədə çəkilən, uydurma “erməni soyqırımı”nın baş verdiyini inkar edən filmdə erməni qızın rolunu canlandıracaq

“News.am” saytının verdiyi məlumata görə, “Mənim qəlbimin boşluğu” adlanan bu filmə digər əsas rolu tanınmış Holivud ulduzu Mark Uolberg oynayacaq.

Filmin çəkilişləri Van şəhərində, Ağrı və Ərzurum dağları ətrafında aparılacaq.

Ekran əsərinin ideyası Türkiyənin baş naziri

Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ermənilərə son müraciəti ilə səsleşir. Qeyd edək ki, Ərdoğan bu il aprelin 24-də 1915-ci il hadisələri zamanı həlak olmuş ermənilərin ailələrinə başsağlığı verməklə yanaşı, soyqırımı iddiasını rədd edərək, I Dünya müharibəsinə türkələrin də ölüm və əzablarla üzləşdiklərini, xalqların ağrıların ümumi olduğunu vurğulayıb.

ORTAQ TÜRK TARİXİ

Ortaq türk tarixinin yazılması məsələsi üzrə Təşkilat Komitəsinin növbəti iclası olmuşdur

İyunun 23-də Şəki şəhərində Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun və Türkiyə Cümhuriyyəti Atatürk Araşdırma Mərkəzinin alimlərindən ibarət “Ortaq Türk tarixinin yazılması” məsələsi üzrə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Respublikasının Baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 2012-ci ildə verdikləri tapşırıqlar əsasında yaradılmış Təşkilat Komitəsinin növbəti iclası keçirilmişdir.

AMEA-nın Tarix İnstitutundan AzərTAc-a bildirmişlər ki, iclasda bu elm müəssisəsinin direktoru, Milli Məclisin deputatı, AMEA-nın müxbir üzvü Yaqub Mahmudov, Türkiyə Cümhuriyyəti Atatürk Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri, professor Mehmet Əli Beyhan və hər iki ölkədən digər tarixçi alimlər iştirak etmişlər. İclasda AMEA Tarix İnstitutunun direktoru Yaqub Mahmudov keçən dövr ərzində ortaqların tarixinin yazılması üzrə müəyyən edilmiş iki əsas məsələnin -

“Türk dövlətlərinin tarixi” və “Türk dünyasının məşhur dövlət xadimləri və şəxsiyyətləri” mövzuları ilə bağlı görülən işlərin hazırkı vəziyyətinin müzakirə edilməsini və dəyərləndirilməsini təklif etmişdir.

Fikir mübadiləsi zamanı qərara alınmışdır ki, “Türk dünyasının məşhur dövlət xadimləri və şəxsiyyətləri” mövzusu üzrə aparılan tədqiqatlar türk dünyasını daha da sıx birləşdirməli və bu birliyin möhkəmləndirilməsi işinə xidmət etməlidir. İclasda hər iki tərəfdən bu mövzular üzrə hazırlanmış mətnlərin beş ay müddətində yenidən işlənilərək Təşkilat Komitəsinə təqdim edilməsi və yazılmış materialların ekspertizadan keçirilməsi haqqında qərar qəbul olunmuşdur.

Eyni zamanda, Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikasından olan görkəmli türkoloq alim, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Kamil Əliyevin Təşkilat Komitəsinə üzv seçilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir.

PROFESSOR NACİ GÜNDOĞAN: RƏQABƏTİN YEGANƏ GÖSTƏRİCİSİ MƏZUNLARIN BİLİK SƏVIYYƏSİ VƏ ONLARIN KADR KİMİ QƏBUL OLUNMASIDIR

Türkiyənin Anadolu Dövlət Universiteti iyunun 23-də təxminən 30 min nəfərin iştirakı ilə Əskişəhərdə təntənəli məzun günü təşkil etmişdir. Universitetin rektoru, professor Naci Gündoğan rəhbərlik etdiyi təhsil ocağının fəaliyyəti və perspektivləri barədə AzərTAc-a müsahibə vermişdir

- Hörmətli professor, Anadolu Dövlət Universitetinin keçdiyi inkişaf yolu və fəaliyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

- 1958-ci ildə təsis edilən Anadolu Universiteti ötən dövrdə böyük bir inkişaf yolu keçməklə hazırda 17 fakültə üzrə kadrlar hazırlayır. Universitetimizin nəzdində 3 institut fəaliyyət göstərir. Əyani şöbələrdə 28 min 622 tələbəmiz, 3443 nəfər magistrimiz təhsil alır. İnternetlə fəal təhsil alan tələbələrımızın sayı 1.191.486 nəfərdir. Universitetimiz 30 ildir ki, fəaliyyətini xarici ölkələrdə də davam etdirir. Azərbaycan, Fransa, Belçika, Hollandiya, İngiltərə, İsveçrə, Avstriya və digər ölkələrdə beynəlxalq təhsil proqramları həyata keçiririk. Almaniyanın Köln Universiteti ilə xüsusi təhsil layihəsi gerçəkləşdiririk.

- Universitetin maddi-texniki bazası necədir?

- Anadolu Universiteti təhsil üçün bütün lazımı resurslarla təmin olunmuşdur. Universitetin özünün Əskişəhərdə müasir hava limanı, 27 təyyarəsi, 22 beynəlxalq dərəcəli pilotu, 97 min 776 üzgüçülük hovuzu, 4734 idman kompleksi vardır. Zəngin kitabxanalarımız, ən müasir laboratoriya və konfrans zallarımız mövcuddur. İstənilən beynəlxalq səviyyəli konfrans və forumları təşkil etmək üçün salonlarımız və kadr potensialımız mövcuddur. Biliyə yiyələnmək üçün bütün tələbləri tam təmin etmişik. Müəllim və tələbələrımız bütün beynəlxalq elm yarışlarının, elmi araşdırmaların fəal iştirakçısıdır.

- Universitetin Azərbaycan ilə əlaqələri hansı səviyyədədir?

- Anadolu Universitetinin “Azərbaycan Proqramları” yeni olsa da cəlbediciliyini təmin edə bilmişdir. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan dövlətinin müstəqillik sütunlarını insan kapitalı ilə möhkəm-

ləndirir. Hesab edirəm ki, Anadolu Universitetinin “Azərbaycan Proqramları”nın gerçəkləşməsi də Azərbaycan dövlətinin başçısının elm və təhsil sahəsindəki rəngarəngliyə diqqət göstərməsindən irəli gəlmişdir.

Müasir dünyada elm və təhsil sahəsini ən ciddi rəqabət əhatə etmişdir. Rəqabətə davam gətirməyən təhsil müəssisəsi özünü qoruya və inkişaf etdirə bilməz. Bu sahədə rəqabətin yeganə göstəricisi məzunların bilik səviyyəsi və onların kadr kimi qəbul olunmasıdır.

*Sabir Şahtaxtı,
AzərTAc-ın xüsusi müxbiri
İstanbul*

25.06.2014

“ERMƏNİ MƏSƏLƏSİ” - DOQQUZ SUALA DOQQUZ CAVAB”

Kitab “Aydınlar ocağı” Anadolu bölməsinin himayədarlığı ilə çapdan çıxmışdır

“Aydınlar ocağı”nın rəhbəri, İstanbul Universitetinin professoru Mustafa Erkalın ön söz yazdığı kitabda erməni millətçilərinin və din xadimlərinin ortaya atdıqları uydurma “Böyük Ermənistan” iddiasının tarixinə və müasir dövrdə onun ətrafında aparılan müzakirələrə elmi əsaslarla cavab verilir. Faktlar əsasında sübut olunur ki, “Böyük Ermənistan” dövlətinin mövcudluğu, “erməni məsələsi”, “erməni soyqırımı” və s. məqamlar zaman-zaman ermənilərin uydurduqları əsasız mövzulardır.

Diqqətə çatdırılır ki, əslində erməni millətçiləri və din xadimləri kitabda qeyd olunan doqquz sualla özləri özlərini elə dolaşdırmışlar ki, bu suallara cavab vermək iqtidarında deyillər. Ermənilərin əsasız ərazi iddiaları, erməni mədəniyyəti ilə bağlı ortaya atılmış müzakirələrdən belə çıxır ki, onların bütün qitələrdə dövlətləri olmuşdur.

PUTİN HİLLARİ KLİNTON HAQQINDA...

Rusiya prezidenti Vladimir Putin keçmiş ABŞ Dövlət Katibi və ola bilsin ki, 2016-cı ildə prezidentliyə namizəd Hillari Klintonu "zəif qadın" adlandırır

İyunun 4-də Fransa televiziyasına müsahibə verən Putin Klintonun onun haqqında mart ayında dediklərinə cavab olaraq belə deyib. Klinton Putinin Krımı annek-siyasını vaxtilə Adolf Hitlerin alman azlığına qorumaq adı ilə Polşaya, Çexoslovakiyaya müdaxiləsi ilə müqayisə edib. Klinton bunu martın 4-də Kaliforniyada bir tədbirdə deyib.

Putin Fransa televiziyasına deyib: "Qadınlarla mübahisə etməmək yaxşıdır". "Ancaq xanım Klinton bəyannatlarında heç vaxt bu qədər kəskin olmayıb". O əlavə edib ki, görüşlər zamanı həmişə "səmimi söhbət" aparırlar.

Putin hesab edir ki, Klintonun belə deməyi güclü olmasından deyil, zəifliyindən irəli gəlir: "Ancaq ola bilsin, zəiflik qadın üçün ən pis keyfiyyət deyil".

ALMAN NAZİR FRANSA MİLLİ CƏBHƏSİNİ "FAŞİST PARTİYASI" ADLANDIRIB

Almaniyanın maliyyə naziri Volfgang Şoyble Fransanın ifrat sağ mərkəzçi Milli Cəbhə Partiyasının lideri Marin Lü Penlə bağlı açıqlama verib

O, Lü Peni "faşist" adlandırır. "Əgər seçicilər (Fransa seçicilərini nəzərdə tutur- red.) bu ekstremist partiyağa səs veribsə, onda yalnız fransız həmkarlarımız deyil, biz də bu məsələ üzərində düşünməliyik" -deyə, o, vurğulayıb.

Lü Pennin başçılıq etdiyi Milli Cəbhə Partiyası Fransada keçirilmiş Avropa Parlamentinə seçkilərdə qalib gəlib.

ŞOTLANDİYA AVROPADA ƏN SAVADLI ÖLKƏDİR

Britaniyanın Milli Statistika İdarəsinin yeni məlumatına əsasən Şotlandiya Avropanın ən savadlı ölkəsi sayılıb

Mütəxəssislər bildirib ki, şotlandların 45 faizi 25 - 64 yaşında kollec və universitetdə təhsil alır. Bu göstərici ilə Şotlandiya İrlandiyanı, Lüksemburq və Finlandiyanı (Finlandiyada 40 faizdir) qabaqlayıb.

Britaniya krallığı bütövlükdə 5-ci yerdədir. Sonrakı yerləri yunan Kipri, Estoniya və İsveç tutur. İlk onluğa Fransa və Almaniya da düşüb.

TÜRKİYƏDƏ PREZİDENT SEÇKİLƏRİNİN VAXTI ELAN OLUNMUŞDUR

Türkiyədə növbəti prezident seçkilərinin avqustun 10-da keçiriləcəyi elan olunmuşdur. Təbliğat və təşviqat kampaniyası avqustun 9-da Türkiyə vaxtı ilə saat 17.00-da dayandırılacaq. Əgər birinci turda qalib namizədin adı məlum olmasa, seçkilərin ikinci mərhələsi avqustun 24-də keçiriləcək.

İSPANİYADA YENİ KRALIN ANDIÇMƏ MƏRASİMİ

İyunun 19-da İspaniya Kralı I Xuan Karlosun oğlu Filippin kral kimi andiçmə mərasimi keçirilmişdir

76 yaşlı monarx bu il iyunun 3-də öz oğlu – Asturiya şahzadəsi, vəliəhd Felipenin xeyrinə taxt-tacdan imtina etmişdi. Baş nazir M.Raxoy xalqa müraciətində Kralın bu qərarını monarxiyanın inkişafı istiqamətində atılmış növbəti addım adlandırmışdır.

Bundan sonra VI Felipe adlanacaq yeni Kralın 46 yaş vardır. Burbonlar sülaləsinin nümayəndəsi olan yeni Kral ailəlidir və 2 qız övladı vardır. O, 1996-cı ildən fəal siyasi və humanitar fəaliyyətlə məşğul olur.

PLANETİN SAKİNLƏRİNİN ƏKSƏRİYYƏTİ DİNİN CƏMİYYƏTƏ MÜSBƏT TƏSİR GÖSTƏRDİYİNİ DÜŞÜNÜR

İyunun 4-də "Gallup International /WIN" Müstəqil Araşdırma Agentlikləri Assosiasiyasının bu barədə keçirdiyi qlobal rəy sorğusunun nəticələri açıqlanıb

Sosioloqların suallarına 65 ölkədən 70 min insan cavab verib. Respondentlərin yarıdan çoxu (59 faizi) hesab edir ki, din cəmiyyətin həyatında müsbət rol oynayır. Rəyi soruşulanların hər beş nəfərindən biri (22 faizi) əks mövqedədir və bu məsələyə Qərbi Avropanın sakinləri daha şübhə ilə yanaşırlar.

Sosioloqlar dinin cəmiyyətdə müsbət rol oynadığını düşünənlərin daha çox Afrikada (65 faiz), sonra Amerika qitəsində (54 faiz), Yaxın Şərq və Şimali Afrika (50 faiz) ölkələrində olduğunu qeyd

alırlar. Ümumilikdə, tədqiqatda qeyd edildiyi kimi, müvafiq suala mənfi cavabı 9 ölkənin respondentləri veriblər. Həmin ölkələrdən 6-sı - Belçika, Danimarka, Fransa, Niderland, İspaniya və İsveç Qərbi Avropada yerləşir.

Sosioloqlar bildirirlər ki, İndoneziya sakinləri (95 faiz) cəmiyyətin həyatına dinin müsbət təsirinə daha çox əminlik nümayiş etdiriblər. Müqayisə üçün, ABŞ və Böyük Britaniyada bu rəqəm müvafiq olaraq 43 və 6 faiz təşkil edir.

ÇİNDƏ 9 UYĞUR BARƏSİNDƏ GÜLLƏLƏNMƏ HÖKMÜ ÇIXARILIB

Çinin qərbində Sincan-Uyğur Muxtar Bölgəsində 9 uyğur "terrorçuluqda" ittiham edilib

"BBC"-nin məlumatına görə, Çinin dövlət informasiya vasitələrinin yaydığı məlumata əsasən iyunun 6-da onlar barəsində güllənmə hökmü çıxarılıb. Bu məsələ ilə bağlı 81 nəfərin "cinayət işinə" baxılıb.

Çin hakimiyyəti uyğurları Sincan - Uyğur əyalətində baş verən "basqınlar və terror" hadisələrində günahlandırır.

Xatırladaq ki, uzun illərdir Çin hakimiyyəti tərəfindən uyğurların milli haqları tapdanır. Rəsmi Pekin əsasən uyğurlardan ibrət olan Uyğur əyalətində etnik tarazlığı dəyişmək məqsədilə bölgəyə müxtəlif bəhanələrlə haanları yerləşdirir. Çin hakimiyyətinin bu sayaq fəaliyyətinə etiraz edənləri isə Pekin "terrorçu" adlandırır.

MÜƏLLİM VƏ HƏKİMLƏRƏ DÖVLƏT QULLUQÇUSU STATUSU VERİLƏCƏK

Azərbaycanda müəllim və həkimlərə dövlət qulluqçusu statusunun verilməsi ilə bağlı konsepsiya hazırlanır

APA-nın xəbərinə görə, bunu Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiyanın sədri Bəhram Xəlilov deyib. B. Xəlilov bildirib ki, hazırda konsepsiya müvafiq dövlət orqanlarında razılaşdırılma mərhələsindədir.

Dövlət qulluqçularının xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi barədə də danışan B.Xəlilov əlavə edib ki, bu il ölkədə qiymətləndirilmə ilə bağlı qaydalar təsdiq edilib, qüvvəyə minib. Komissiya sədri bu ildən bütün dövlət orqanlarında dövlət qulluqçularının xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin tətbiq ediləcəyini vurğulayıb.

Azərbaycanda dövlət qulluğuna qəbul zamanı müsahibə mərhələsində yaranan problemlər barədə danışan B. Xəlilovun sözlərinə görə, hər iki mərhələ-həm müsahibə, həm də müsahibə

obyektiv keçirilir: “Test mərhələsində namizəd ancaq kompüterlə təmasda olur. Kompüter vasitəsilə namizədin biliyi qiymətləndirilir. Müsahibə mərhələsi əksər vaxtlarda bir çox suallar doğurur. Buna səbəb kimi bu mərhələdə 3 komissiya üzvü iştirak edir. Subyektivlik ola bilər. Ancaq biz çalışırıq ki, bütün bu subyektivliyi aradan qaldırmaq üçün bir sıra addımlar ataq. Eyni zamanda, müsahibə mərhələsində şəffaflığı təmin etmək üçün prosesin video çəkilişi aparılır. İstənilən şəxs də müsahibə mərhələsini izləyə bilər”.

AZƏRBAYCAN ƏHALİSİ 9 MİLYON 500 MİNİ ÖTDÜ

Bu il may ayının 1-nə ölkə əhalisinin sayı 9 511,1 min nəfər olmuşdur

İlin əvvəlindən 34 min nəfər və ya 0,4 faiz artıb. “APA-Economics”in məlumatına görə, əhalinin sıxlığı bir kvadrat kilometrə 110 nəfər olub. Hazırda hər 1 000 nəfər kişiyə 1 011 nəfər qadın düşür. Əhalinin ümumi sayının 53,2 faizi şəhər, 46,8 faizi kənd sakinləridir. Bu ilin yanvar-aprel aylarında ölkədə 53,6 min körpə doğulub və əhalinin hər 1 000 nəfərinə hesabı ilə bu göstərici 17,4 faiz təşkil edib. Doğulanların 53,6 faizini oğlanlar, 46,4 faizini qızlar təşkil edir.

FACEBOOK İSTİFADƏÇİLƏRİNİN SAYI

Dünyanın ən böyük sosial şəbəkəsi olan Facebook-un Azərbaycandakı istifadəçilərinin sayı açıqlanıb

Milli.Az xəbər verir ki, hazırda sosial şəbəkənin Azərbaycan segmentində 1 milyon 360 min nəfər qeydiyyatdan keçib. Bu barədə Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Müşviq Əmirov iyunun 20-də məlumat verib.

Qeyd edək ki, Facebook sosial şəbəkəsinin dünyada istifadəçilərinin sayı 1,5 milyard nəfərə yaxındır.

